

DE JANSOONS VAN WAESBERGE;
JANSSONIO-WAESBERGII.

TE AMSTERDAM.

Onder de boekwerken, met roem in onzen Nederlandschen boekhandel van het laatste gedeelte der zeventiende en de eerste helft der achttiende eeuw bekend, en die tevens meestal door eenen goeden druk, fraai papier en zuivere letter uitmunten, merkte ik meermalen op den naam der firma „Janssoons van Waesberge” of „Janssonio-Waesbergii” te Amsterdam (1).

De naam dezer firma scheen aan te duiden, dat meerdere Van Waesberge's daarvan deelgenooten waren. Wat haar oorsprong betreft, helderden wij alreede een en ander op. Wie de deelgenooten waren, bleek mij uit het privilegie in 1678, op Hugo Grotius' werk „de Jure Belli ac Pacis” door de Staten van Holland en West-Vriesland, aan Joannes Janssonius van Waesberge en zijn Zonen verleend. Dit privilegie is te vinden in de uitgave van dit werk van 1680 Amst. „Apud Janssonio-Waesbergios.” Na het overlijden van den Vader, ging de firma op zijne Zonen over, en wie die Zonen waren, zien wij uit een werkje van Gregorius Leti, getiteld: „Het Leeven van Sixtus den Vyften, Paus van Rome” enz., te Amsterdam, 1697, bij de Janssoons van Waesberge en de Weduwe van Steven Swart uitgegeven.

Uit de opdracht, aldaar te vinden, blijkt ten duidelijkste, dat Joannes en Gilles Janssonius van Waesberge aan het hoofd dier firma stonden en voor zich, of ook met andere deelgenooten, dien boekhandel dreeven, die nog na hun overlijden jaren lang een roem van Neêrlands eerste handelstad geweest is.

De bedoelde opdracht luidt:

---

(1) Het handschrift dezer firma is aanwezig, op de Koninklijke Bibliotheek te s' Hage, in een schrijven aan den Heer Cuperus te Deventer, gedagteekend uit Amsterdam, 27 Augustus 1715, en onderteekend DE JANSOONS VAN WAESBERGE.

„Hoog-Achtbaare en Zeer aanzienlijke Heeren, de Heer en Mr Isaacus Hoornbeek, Pensionaris der Stad Rotterdam. De Heer en Mr Henricus Æmilius Hoornbeek, Commys-Fiscaal van de Ed. Moog. De Heeren Gecommitteerde Raaden van d' Ed. Moog. De Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland. Lucas Hondius.”

en is onderteekend:

„Hoog-Achtbare Zeer aanzienlijke Heeren en Neeven,

„Bereydwilige en verplichtende Dienaars en Neeven,

„Joannes en Gillis Janssonius van Waesberge.”

In de opdracht der derde druk van 1702 is de naam van Pieter Allard, *voornaam koopman in Amsterdam* toegevoegd, de opdracht zelve overigens onveranderd gebleven.

Deze opdrachten zijn tevens bewijzen van den deftigen stand, waartoe deze Van Waesberge's behoorden, en waarvan bovendien hun stamboom de onmiskenbaarste blijken oplevert; ook getuigen zij van hunne voortdurende betrekking op Rotterdam, hun wieg en bakermat voor de Noordelijke Nederlanden.

Van gelijke getuigenis voor hunnen welstand is de opdracht van Johannes Janssonius van Waesberge, in 1684, voor diens „Verh. van den Godsdienst, Legerschikking enz. der oude Romeinen,” door M. Smallegange, uit het Fransch vertaald; aan „Zyne Hoog-Achtbare, seer Aensienelyke Heeren en Neven, De Heer Johan van den Bergh, Presid. Burgem. tot Leyden, De Heeren Jacob en Isaäk van den Bergh, De Heer Jan le Pla, De Heer en Mr Jac. Moy,” allen te Leyden in aanzienlijke betrekkingen.

De belangrijkheid van den Boekhandel der Van Waesberge's te Amsterdam straalt, onder vele andere bewijzen, ten duidlijkste door in de uitgave, met eenen Wolfgangh en anderen, van heden ten dage nog beroemde en gezochte werken, waaronder de reisbeschrijvingen van Olfert Dapper en van Joan Nieuwhoff, allen folio uitgaven, met platen en kaarten, groote zorg en onkosten zullen gevorderd hebben. In 1681 gaven zij, met de Wed. van Daniël Elsevier, met de Wed. van Johannes van Someren, met Abraham Wolfgang, Henricus en de Wed. van Theod. Boom, het keurig gedrukte en heden ten dage nog gezochte Corpus Juris Civilis, in 2 deelen uit; 1° dl. 904 bladz., 2° dl. 754 bladz., in 2 kolommen gedrukt.

Men kan hier bijvoegen, dat de Janssoons van Waesberge met Wolfgang, Boom en Van Someren, de uitgave bezorgden van Jean le Clerc's bekend werk „Bibliothèque Universelle & Historique,” 1686—1693, 25 Tomes, in 16°, zonder het Register, dat het 26e Deel uitmaakt. Paquot spreekt van deze uitgave in zijne „Mémoires,” Tom. III, p. 451.

In 1701—1703, bezorgden zij, met Boom en anderen, de uitgave van den „Thesaurus Theologico-philologicus,” 2 Voll. in folio.

Onder hunne uitgaven bevinden zich voorts meerdere zoogenaamde Auctores Classici; en wanneer wij nagaan, dat onder de bekende en beroemde Duodecimo-uitgaven der klassische schrijvers bij de namen der Elsevier's en der Wetstein's ook de hunne aangetroffen worden, waarlijk, dan moet men zich verwonderen hunnen naam in

de geschiedenis van den boekhandel en der boekdrukkunst zoo schaars vermeld te vinden.

Uit de Voorrede van de „*Elementa Juris Civilis*,” door Heineccius in 1740 bij hen uitgegeven, ontleenen wij van p. XXVII de volgende voor de broeders van Waesberge inderdaad keurige lofspraak: „*Typorum vero nitorem ac chartæ puritatem debes bibliopolis celeberrimis, JANSSONIIS A WAESBERGE, fratribus, qui nullis pepercere sumtibus, ut opusculum quam nitidissimum atque emendatissimum praelo exiret. Quo nomine viris integerrimis eo magis publice ago gratias, quo etc.*” De „*Præfatio Abr. Wielingii ad Auditores juris civilis*” van 1727 bevat p. I mede een lofspraak op hen.

Dat de Janssoons van Waesberge eenen grooten boekhandel dreven, blijkt alreede uit het aangevoerde; duidelijker wordt dit nog, wanneer wij de door hen uitgegeven Catalogi doorbladeren.

Door deze firma werd voortgezet de uitgave van eenen geprivilegeerden catalogus, alreede van 1675 bij de Van Waesberge's in 4° in het licht verschenen. De Stads-Bibliotheek te Hamburg bezit daarvan de jaargangen van 1675 — Juli 1686. Zij omvatten de in verschillende talen uitgekomen nieuwigheden den boekhandel betreffende. Hoe zij tevens genegen waren hierbij eenige hun door v. Beughem opgegeven werken op te nemen, zien wij uit een berigt van C. v. Beughem voor zijne: „*Bibliographia Juridica & Politica. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios. 1680*”.

Genoemde Bibliotheek heeft bovendien Catalogi, waarvan ik, bladz. 131 mijner uitgave van 1859, er eenen aantekende, zijnde een exemplaar van een Catalogus hunner sortiments-artikelen, Theologische werken omvattende, en in der tijd het eigendom van den Heer J. L. C. Jacob, bij wien ik dien te 's Gravenhage zag. Hij komt onder den volgende titel voor:

„*Catalogus Librorum Theologicorum Protestantium Amstelodami, in officina Janssonio-Waesbergiana prostantium.*”

„*Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1721, in 12, 268 pp.*”

Bij het vermelden van dezen Catalogus voegde ik er de volgende opmerking bij: waarschijnlijk zullen er over andere wetenschappelijke vakken eveneens Catalogi bij hen voorhanden geweest en uitgegeven zijn. Dit vermoeden bevestigen de Catalogi Librorum Janssoniorum à Waesberge 1684, 1691, 1708, 3 Vol., in 8°, welke in den Auctie Catalogus van Is. Le Long, Amst. 1744, in 8, en aldaar op bladz. 258 onder N° 3955 voorkomen. Voorts was nog door hen uitgegeven: „*Catalogue des livres françois, historiques, politiques et autres facultés qu'on trouve à Amsterdam chez les Janssons à Waesberge, outre un tres grand nombre d'autres dont ils ont un Catalogue apart.*”

Deze Catalogus Alfabëtisch gesteld vangt aan met:

A. Abbé en belle humeur, nouvelle galante, Cologne 1709.
en eindigt met:

C. Comedies; Zayde par le S^r DLC. Paris 1681, in 12.

De Heer Jacob wist niet of die catalogus voortgezet was, de hem bekende VI Tom. bevatte 1 Vol.

Ik zelve kwam in het bezit der volgende:

Catalogus Librorum juridicorum et politicorum, Amstelodami in Officina Janssonio-Waesbergiana Prostantium. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios 1721, in 12, 192 pp.

Catalogus Librorum Miscellaneorum Geographic. Chronolog., Histor. Mathemat. etc. Amstelodami in Offic. Janssonio-Waesbergiana Prostantium (Pars prima A. L. Ins. de Palmtakken). Amst. Apud Janssonio-Waesbergios 1726, in 12, 336 pp.

Catalogi Librorum Miscellaneorum Geographic. Chronolog. Histor. etc. Amst. in Officina Janssonio-Waesbergiana Prostantium. Pars secunda M—Z. (Ins. de Palmtakken). Amst. Apud Janssonio-Waesbergios 1726, in 12, pag. 337—622 pp.

Catalogi de Libr. Italiani, Espagnoli, et Inglesi 1725, in 12.

De firma der Janssoons van Waesberge, was tevens lid van de boekverkoopers-compagnie te Amsterdam, uitgevers, onder meer andere werken, van het „Groot algemeen Historisch, Geographisch, Genealogisch en Oordeelkundig Woordenboek, behelzende” enz.; onder het opzicht van David van Hoogstraten, M. D., en Matthæus Brouërius van Nidek, in 10 deelen, groot folio, van 1725—1733 uitgegeven. Hunne firma staat aldaar de derde vermeld.

Hun naam wordt mede gevonden in de uitgave van „Het Leven en Bedrijf van den Heere Michel de Ruiter,” door Gerard Brandt, Amst., 1687. Eene uitgave in folio voor de compagnie gedrukt ter drukkerij van P. en J. Blaeu. Zij worden daar het tweede genoemd.

In 1695 werd mede door hen, door Boom, Van Someren en Goethals, ter drukkerij van P. en J. Bleau gedrukt, uitgegeven in folio, het werk getiteld „Gerardi Joannis Vossii Etymologicon linguæ latinæ, Præfigitur ejusdem de Literarum permutatione tractatus. Editio nova. Quam plurimis Isaïci Vossii observationibus aucta.” Bij hen, bij Lunterbos en Hendrik Vieroot werd een groot gedeelte der werken van Bern. Sebast. Cremer gedrukt. Zie Boekzaal der Geleerde Werelt. Maart 1734, bl. 320. Met 1735 trof ik hun naam niet meer aan onder de leden van de Compagnie, die voorkomen onder de Opdragt van het VIIe Deel van den Engelschen Spectator, genaamd: „De Spectator of verrezene Socrates”, vert. door P. le Clercq.

Het waren voorts de Janssoons van Waesberge te Amsterdam, die na 1686 het „Journal des Scavans” hebben voortgezet, waarvan de twaalf eerste jaargangen 1665—1685, bij Daniël Elsevier en Bleau het licht zagen. Zij gaven dit Journal uit tot den jare 1749, wanneer het door het overlijden van den laatsten dier firma is overgegaan aan Michel Rey. Een exemplaar van dit Journal is op de Kon. Bibliotheek te 's Hage. In den Catal. de la Biblioth. de feu M. Ch. Pieters. Gand 1864, N° 872, worden de zeven eerste deelen zeldzaam genoemd.

De kaartenhandel hunner voorvaderen werd door hen niet veronachtzaamd. Uit het „Essai d'une Bibliographie Neerland-Russe par Fred. Muller”, Amst. 1859, blijkt het tegendeel op vele plaatsen overtuigend. De „Messenger des Sc. Histor.” Gand. 1865 geeft p. 414 eene kaart aan, get. Flandriæ partes duæ etc. Apud Janssonio-Waesbergios, Mosem Pit et Stephanum Swart.

Onder deze firma zien wij het door Johannes Janssonius zoo vaak gebezigd teeken de Laurier-struik niet meer gebruiken, daarentegen komt op den titel der door hen uitgegeven werken nu en dan een ander teeken, twee gekruiste palmtakken door een stedekroon gedekt, voor.

Eenmaal, en wel op den titel van het 3^e Dl. eener uitgave van Robinson Crusoe te Amst. bij de van Waesberge's 1722, zag ik de palmtakken niet door een kroon bedekt, maar door een krans vereenigd. In het eerst hield ik deze figuren voor pennen, voor vederen. De Heer F. L. Hoffmann maakte mij opmerkzaam, en welligt niet ten onregte, of het geen palmtakken waren. Dit teeken kwam ook hem voor op een catalogus van boeken, Anno 1726 voorhanden in officina Janssonio-Waesbergiana. Zie „Serapeum, Zeitschrift für Bibliothekwissenschaft u. s. w. herausgegeben von Dr Robert Naumann." Leipzig 1860, s. 197. Dit is het laatste Teeken, dat mij van de Waesberge's als Boekdruckers en Boekverkoopers, is voorgekomen. Het gebruik van Boekdrukker- en Boekverkoopers-teekens, nu weder aangevangen, geraakte trouwens in de achttiende eeuw in onbruik.

Een ruim en vruchtbaar veld ter bearbeiding ligt ten dezen opzichte, voor de beoefenaars der Nederlandsche Bibliographie, nog onbewerkt open.

MICROSCOPIUM PHYSIOGNOMIÆ medicum, id est, Tractatus de Physiognomia, etc. Authore Joanne Fred. Helvetio, Anhaltino Cothonensi, Doctore Medicinæ. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios. Anno 1676, pet. in 8° c. effigie Helvetii et effig. octo celeberr. virorum. Dedicatio D. Guilielmo III, pp. 8, Panegyricum pp. 21, Præfatio (in lingua Germanica) pp. 4, Subscriptio: In den Jahren der Holländischen Göttlichen Miraculen 1674, 1675, 1676. Dedicatio ad Medicinæ studiosos. pp. 15½. Benevole Lector. pp. 2½. — 244 pp. et Epigrammata.

L.

ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ ΛΙΒΕΡΑΛΙΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΗ. Antonii Liberalis Transformationum Congeries, Interprete Guilielmo Xy-

landro. Thomas Munckerus recensuit, & Notas adjecit. Amstelodami, apud Janssonio-Waesbergios, c1676, in 12, Dedic., Lect. S. 339 pp., appendix et index. L.

Op den titel het beschreven Vignet van Jan Jansz.: de Graadstok en de man met de Schop, en de Spreuk: Vivitur Ingenio. Het werkje is keurig van druk, en heeft een frontisp. v. C. Decker.

PHILIPPI CLUVERI Introductionis in Universam Geographiam, tam veterem quam novam. Libri VI, Tabulis æneis illustr. & gemino indice aucti. Cui accessere Petr. Bertii Orbis Terrarum Breviarium, atque Dan. Heinsii Orat. in obitum ejusdam Ph. Cluveri. (Insigne de Laurier-struik). Amstel. Apud Janssonio-Waesbergios, A^o 1676, in 4.

L.

Hiervan bestaat eene latere druk van Amst. 1697, en eene »Apud Petr. de Coup,» Amst. 1729, met front. in 4.

PRODROMO APOLOGETICO alli studi Chircheriani. Opera di Gioseffo Petrucci Romano, nella quale non apparato di Saggi diversi, si dà prova dell'esquisito studio ha tenuto il cel. P. Atanasio Chircher, circa il credere all'opinioni degli Scrittori, si de' tempi andati, come de' presenti, e particolarmente intorno a quelle cose naturali dell' India, che gli furon portate, ò referte da' quei, che abita rono quelle parti. Amsterdam, Janssonio-Waesbergii, 1677, in 4. Con figure.

Catal. méth. de la Bibl. d'Anvers par Mertens, Tom. II, p. 67, N° 5359.

CHRISTOPHORUS CHRISTOPHORI SANDIUS. Notæ & animadversiones in Gerardi Joannis Vossii libros tres de Historicis Latinis. Amst., Janssonio-Waesbergii, 1677, in 18, pp. 344.

Paquot Mém. Tom. I, p. 519

REIN. NEUHUSII Epistolarum familiarium Centuriæ quatuor novæ, scilicet sexta, septima, octava & nona. Amst. Janssonio-Waesbergii, 1678, in 16.

Paquot Mém. Tom II, p. 44.

Eene vroegere uitgave verscheen bij Joan. Janssonius, 1655, in 16.

DISSERTATIONES de Admirandis Mundi Cataractis, de aestus maris refluï causa, et de terrestribus ac primigeniis Paradisi Loco. Auctore M. Johanne Herbinio. Amstelodami Janssonio-Waesbergios, 1678, in 4.

Crevenna C. R., I Vol. p. 95. B. Hulthem, Vol. I, N° 5649. »La meilleure édition d'un ouvrage curieux.»

Op bladz. 151 besprak ik dit werk uitvoeriger, en deelde het daar ter plaatse mede, aangezien het frontispice tot onderschrift heeft: »Amstelodami, Ex Officina Janssonio-Waesbergiana. Anno 1678.»

Uit dit tweeledig onderschrift én op het frontispice én op het titelblad blijkt, hoe twijfelachtig het soms is onder welke firma der van Waesberge's een werk moet opgeteekend worden.

HUGONIS GROTH De Jure Belli ac Pacis Libri tres etc. Editio novissima cum

Annotatis Auctoris, ex postrema ejus ante obitum cura. Accesserunt.... Nec non Joann. Frid. Gronovii V. C. Notæ. Amstel. Apud Janssonio-Waesbergios, 1680, in 8.

L.

Het insigne van Joh. Janssonius op den titel, een frontispice (C. Decker) en een portret van Hugo Grotius als Regina Regnique Suedici Consiliarius. Uit het Privilegie ziet men, dat Joannes Janssonius van Waesberge en zijne Zonen, en Aarnout Leers in 's Gravenhage van de Weduwe en Erfgen. van wijlen Johan Bleau op den xv Julij 1674 bij opveiling dit werk in 8° metten eigendom van de copye en privilegie kochten, dat het met groote kosten door hem herdrukt, en dat hun op nieuw in 1678 een privilegie verleend werd.

PETRI DANIELIS HUETII, Demonstratio Evangelica ad serenissimum Delphinum. Ed. altera emendatior, in qua additamenta auctoris singula suis locis sunt inserta. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios & Henricum et Theodorum Boom, Anno 1680, in 8, cum privilegio, 1123 pp., cum Indice 1188. L.

Met eenen in koper gegraveerden voortitel van K. Decker.

INSTITUTIO ASTRONOMICA juxta hypothesen tam veterum quam Copernici et Tychoonis dictata, Parisiis a Petro Cassendo... Accedunt ejusdem varii tractatus astronomici. Amstelodami, Janssonio-Waesbergii, 1680, in 4, cum figuris.

Cat. Antverp. T. II, N° 4947.

HERONIS ALEXANDRINI Spiritualium Liber a Frederico Commandino Urbinate, ex Græco in Latinum conversus. Hunc editioni accesserunt Jo. Bapt. Aleotti quatuor Theoremata spiritualia, ex Italico in Latinum conversa. Amstelodami, Janssonio-Waesbergii, 1680, in 4, cum figuris.

Cat. Antverp. T. II, N° 4881.

De 1° Uitgave is van A° 1575, te Urbini (Urbini) mede in 4° en met platen. Zie Cat. Antverp. t. a. p., N° 4880.

MOSIS MAIMONIDIS theoremata de principiis juris divini, in quibus agitur de Deo, tribusque class. creaturarum, de angelis, de coelis orbibus-

que planetarum ac reliquis stellis, etc. — Additur Is. Abravanelis opus de summa credendorum. Cum interpr. lat. et notis G. Vorstii, C. f. Amst. Ap. Janssonio-Waesbergios, 1680.

Rogge B. Rem. Geschr. Amst. 1863, bl. 223.

VESTITUS SACERDOTUM HEBRÆORUM, sive commentarius amplissimus in Exod. cap. 28 ac 29 et Levit. cap. 16 aliaque Loca S. Scripturæ quam plurima auctore Joh. Braunio, Palatino, etc. Amst. veneunt apud Janssonio-Waesbergios, Dan. Elseviri viduam, J. à Someren et Hend. et Theod. Boom, 1680, 2 part. en I vol., in 4.

De druk is van Elsevier. Het werk is fraai en vol met schoone gravures. De B. Hulthem Vol. III, N° 15339 heeft "Dan. Elsevier" voor "Dan. Elseviri vidua," en 1630 voor 1680.

BIBLIOGRAPHIA Juridica et Politica novissima etc., Opera ac studio Corneli à Beughem Embricensis. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1680, in 12, Dedic. pp. 389.

L.

Het boekje is keurig gedrukt.

Na de Opdragt, ervaren wij uit zijne daarop volgende mededeeling, het doel, dat hij zich met de uitgave dezer Bibliographie voorstelde, hoe hij bij de Blaeu's, bij de Janssoons en de van Waesberge's werkzaam was, eer hij zich te Emmerik als Boekverkooper vestigde. Uit een achter den daarna volgende "Catalogus Librorum Operumque" staand bericht aan den lezer vernemen wij nog een en ander aangaande de door de Janssoons van Waesberge uitgegeven Catalogi, waarover wij bl. 153 en 154 spraken.

Over van Beughem en zijne verdiensten, zie "Cat. van de Biblioth. der Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels, opgemaakt door Fred. Muller." Amsterdam, 1855, bladz. 48, N° 275. De heer Muller zwaait aldaar den geschriften van v. Beuchem weinig lof toe en zegt, dat zij van fouten wemelen. Van Beughem's opgaven worden gebrekkig genoemd, in het voorbericht, dat Jacob Visser voor zijne lijst der boeken, in Nederland gedrukt vóór 1500 gaf, en die men vindt achter Henrik Goeckinga "Uitvinding der Boekdrukkunst, getrokken uit het latijnsche werk van Gerard. Meerman, met voorrede en aantekeningen," Amst. 1767, 4°. Jacob Visser laakt hier van Beuchem, even als hij zelf later

door anderen vol van misstellingen genoemd wordt. Zoo wordt zijne uitgave in 18, Amst. 1688, over de Incunabula Typographiæ in "Le Bibliophile Belge," Tom. V, p. 353 zeer gelaakt. Wij bezitten inderdaad thans betere en uitgebreidere bibliographien. Anderen stellen meer prijs op hem, b. v. ab Almelooven, die hem onder de drie letterkundigen plaatst, aan wie hij in 1688 zijne "Bibliotheca promissa et latens" opdroeg. Prosper Marchand in zijne "Diction. Historique," La Haye 1758, in folio, p. 100, zegt van hem, dat het spreekwoord: Qui trop embrasse mal étreint, op hem zeer toepasselijk was. Fouten zijn in dusdanige schriften echter schier onvermijdelijk, zoo ook heeft Paquot, dien wij herhaaldelijk nasloegen, en wiens bijzondere naauwkeurigheid geroemd wordt, er toch verscheidene; vooral zijn zijne biographische berichten vol onnaauwkeurigheden. Maar de werkes van van Beughem gaan aan dit euvel sterk mank. Mercier b. v. zegt, in zijn Supplément à l'Hist. de l'Imprimerie de Marchand, Paris 1775, p. 42, dat zijne "Incunabula Typographiæ fourmillent de fautes" et p. 145, que "La Critique des Incun. Typogr. de Beughem, faite par Marchand n'a pour objet que les bévues de cet Auteur, qui ont encore été relevées par Val. Ern. Loecher, art. vii de son Stomateus, sive Dissertationes Sacri & litterarii argumenti." Deze veel besproken Incunabula Typographiæ van Corn. v. Beughem zagen, volgens opgave van den boekhandelaar Jacob, het licht. Amst. apud Joannem Wolters, 1688, in 12°, 5 ff. lin. & 191 pp. (à la Sphère).

CORNELII à BEUGHEM, Bibliographia medica et physica, s. Conspectus Catalogi librorum Medicorum, Chemicorum, Anatomicorum, Chirurgicorum, Botanicorum et Physicorum, qui ab a° 1651 ad annum 1681 in linguâ Orientali, Græcâ, Latinâ, Gallicâ, Hispanicâ, Italicâ, Anglicâ, Germanicâ et Belgicâ typis prodierunt. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1681, in 8.

Suppl. Cat. Bibl. Publ. Harlemensis. Harlemi 1852, p. 70.

M. ANNAEI LUCANI PHARSALIA, sive de bello civili Cæsaris et Pompeji Lib. X. Additæ sunt in fine Hugonis Grotii notæ, ex binis antehac editis junctæ, auctæ, correctæ, et Thomæ Farnabii in margine, etc. Amstelodami Apud Janssonio-Waesbergios, A° 1681, in 12, 330 pp.

L.

Goed van druk en uitvoering, met een net gegraveerden titel van Joh. van den Avele.

JACOBI CRUCII Mercurius Sive Opus Epistolarū Sex Libros comprehens. Accuratus correctum. Editio novissima. Amstelodami Apud Janssonio-Waesbergios. 1681, in 12, (Titre gravé) Ad Lect., Index Epist., 655 pp. et Index rerum. L.

SILVESTRI à PETRA SANCTA, Symbola heroica. Amstelædami apud Janssonio-Waesbergios & Henr. Wetstenium clō Iōc LXXXII, in 4, c. fig. — Dedicatio hujus Editionis. pp. I—IV. Sequuntur prioris editionis Dedicatio et Præfatio cum effigie Petri Aloysii Garafæ; et ejus gentis icon tesseraria. pp. IV—XV. Elogium Gentis Garafææ pp. xvij—lxxx; pp. 480 et Indices. L.

Het Titelblad door P. P. Rubens voor de Eerste Editie geteekend, en door Corn. Galle in koper gebracht, versiert ook deze fraaije uitgave. In de »*Messenger des Sciences Historiques* etc. de Belgique 1859, Liv. 4, pag. 447" leest men, dat in 1682 A Amst. chez Janssens Waesberg, parut une deuxième édition des Symboles Heroica de Silvester à Petra Sancta (donc la première édition parut à Anvers 1634, petit in 4°). Cependant l'écrivain W. James Weile ajoute, je ne l'ai jamais vue.

JO. RAJUS, Methodus plantarum nova... Synoptice in tabulas exhibita; cum notis generum... characteristicis, observatt. cet (Londini). Amstel. Janssonio-Waesbergii. 1682, kl. in 8.

C. B. Amst. 1861, 5e ged. bl. 434.

ARRIANI Ars Tactics, Acies contra Alanos, &c. Ex recensione, et Museo Nicolai Blancardi. Græcè & Latinè. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1683, in 8.

Grevenna C. R. II Vol., p. 231. »Edition belle & estimée, qui fait partie de la Collection des Variorum."

THEODORI JANSSONII AB ALMELOVEEN, M. D. De vitis Stephanorum, Celebr. typog. Diss. epist. etc. Subjecta est H. Stephani Querimonia Artis Typographicæ. Ejusd. Epist. de statu suæ Typographiæ ad Vir. Clariss. Joan. Georg. Graevium. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios. 1683, pet. in 8,

212 pp. Seq. Index libr. qui ex offic. Steph. prodierunt. 83 pp. L.

Paquot Mém. T. 1, p. 24.

CORNELII à BEUGHEM, La France sçavante, id est, Gallia erudita, critica et experimentalis novissima, s. Manuductio ad cognitionem Exper. Observ. aliarumque rerum, notatu dignarum in Ephemeridibus Eruditorum hujus regni, ab A° 1665 ad An^{um}. 1683. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1683, in 8.

Suppl. Cat. Bibl. Harlemensis, p. 72.

QUATUOR D. J. CHRISTI Evangeliorum Gothice et Anglo-Saxonice, etc. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1684, 2 vol., in 4.

Herdruk van de eerste uitgave der Fragmenten van Ulphilas, door Junius, Dordr. 1665, 4°.

THEOD. JANS. AB ALMELOVEEN, Inventa nov-antiqua, i. e. brevis Enarratio ortus et progressus artis medicæ &c. Subjicitur ejusdem rerum inventarum Onomasticon. Ad virum Clar. Jac. Vallan. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios. 1684, in 8. L.

Dit werkje met front., groot 249 bladz. en Index, heeft in den Cat. Bibl. Rheno-Traj. »Antv.» duidelijc evenwel staat er »Amstelædami" op den titel; terwijl daarop tevens de sfeer der Elseviers prijkt. Het Onomasticon daarachter gebonden, heeft de volgende afzonderlijken titel:

THEODORI JANSSONII AB ALMELOVEEN rerum inventarum Onomasticon. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1684, in 8, 85 pp. L.

De sfeer der Elseviers komt ook hier op den titel voor.

COMMENTARIJ HISTORICI duo, hactenus inediti: alter de regibus vetustis Norvagijs, alter de protectione Danorum in Terram Sanctam circa annum 1185 susceptam, eodem tempore ab incerto auctore conscriptus: cura olim et opera Viri Cl. Johannis Kirchmanni. Lubec... Nunc primum editi, ab hujus nepote Berh. Casp. Kirchmanno I. U. D. Amstelodami, Janssonio-Waesbergii. 1684, in 8.

Bibl. Antverp. T. II, N° 8058.

ORATOR EXTEMPORANEUS seu Artis oratoriae brevium bipartitum. . . . Auctore R. P. Micaele Radau Soc. Jesu S. Theol. Doct. & Profess. Tertio emendatus . . . per Adamum Motkowsky gratum discipulum ad modum R. Patris. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios 1684, in 12. Dedicatio, 454 pp. et Verb. et Rerum clenchus. L.

Met een fraai frontispice, waarin wij boven aan een Rebus aantreffen met de bijvoeging der woorden: *Rebus dant verba figuram*.

JOHANNES LANNOYUS, Theologus & Sorbonista Parisiensis Testis & Confessor Veritatis Evangelico-Catholicae in potioribus Fidei Capitibus controversis. Adversus Robertum Bellarminum, et alios quosdam Sedis Romanae Defensores egregius & luculentus. Nunc post obitum contra christianum Lupum Lovaniensem, Immanuel à Schelstrate Antverpiensem, Natalem Alexandrum Parisiensem, Dominicum Galesium & Franciscum Marchesium Romanos. Vindicatus Opera & Studio Antonii Reiseri, Augustani S. S. Theol. Doctoris, atque Hamburgi, in Templo S. Jacobi Pastoris. Pastoris Ecclesiae S. Jacobi Hamburgensis. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1685, in 4. Dedic. 862 pp. et Index capitulum. L.

Zie aangaande dit werk »Dict. hist. ou Memoires crit. et litter. par Prosper Marchand.» La Haye Chez Pierre de Hondt 1758, Tome I, p. 29. Die daar tevens meerdere ANTI-BELLARMIANA heeft opgeteekend.

P. VIRGILII MARONIS Opera Cum Notis Thomae Farnabii. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1685, in 12, 384 pp. L.

BIBLIOGRAPHIA HISTORICA, chronologica et geographica novissima sive Conspectus primus Catalogi Librorum Histor. Chronol. & Geographic., tam sacr. quam profan. etc. ab A° 1651, ad A° 1685, in variis linguis eruditorum. Opera ac Studio Corneli à Beughem, Embricensis. Acc. Musæum Beughemianum etc. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1685, pp. 788, in 12°. L.

VETERUM ROMANORUM RELIGIO, Castrametatio, Disciplina militaris ut & Balneae ex antiquis Numismatibus & lapidibus demonstrata. Auctore Guilielmo du Choul consil. Regio etc. à Gallico in Latinum translata. (Ins. de Laurier-struik). Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios. cLo lcc LXXXV, in 4, c. figuris. L.

Op mijn exemplaar is hieronder geplakt het jaartal MCCCXLVIII. Op den gegraveerden voortitel staat evenwel gedrukt »Amstelodami, apud Janssonio-Waesbergios», 1685. De druk der Latijnsche uitgave overtreft de Hollandsche. De figuren zijn dezelfde, maar door lateren afdruk iets minder in den Latijnschen druk.

De opdracht van dit werk aan Theod. Janssonius ab Almelooven, M. D. is onteekend: »Addictissimi tibi cognati Joannes & Egidius Janssonius à Waesberge.»

GUILL. DU CHOUL de Castrametatione & Disciplinâ Militari Romanorum, nec-non de eorundem Romanorum Religione in Sacris, cum fig. aeneis. Amstelodami, Janss. à Waesberg (sic). 1685, in 4.

De Bare Bibliogr. instr. Volume de la Jurisprudence et des sciences et arts. Paris, 1764, p. 585.

CORONELLI, (LE P. VINC-MARIA). Memorie storico-geografiche della Morea, del regno di Negroponte. etc. Venetia. Ruinetti, 1685, in fol., fig. et plans.

Brunet Man. Tom. II, c. 295 zegt, »réimpr. à Amsterdam, Chez Wolfgang, Waesberge, 1686, in 12.»

ANTONII MATTHÆI Juris in illustri academia Lugduno Batava Antecessoris, de Nobilitate, de Principibus, de Ducibus etc., de Advocatis Ecclesiae, de Comitatu Hollandiae et Dioecesi Ultrajectina Libri Quatuor. In quibus passim Diplomata & Acta hactenus nondum visa. Amstelodami & Lugd-Batav., Apud Janssonio-Waesbergios & Felicem Lopez, 1686, in 4. Lectori Ind. et 1151 pp. L.

Goed van druk en papier, met zeer fraaie platen, zegels etc. versierd. Met het Insigne van Petrus Leffen uit Leiden op den titel. Lopez behoorde tot de aanverwanten der van Waesberge's.

ALMELOVEEN, (THEOD. JANS. AB),
Opuscula, sive. I Antiquitatum &
sacris profanarum specimen. II Con-
jectanea, anno cld. loc. LXXXV. in
lucem emissa. III. Veterum Poëtarum
Fragmenta, & IV. Plagiariorum syl-
labus ad Gothofredum Thomasium.
Accedit ejusdem Rerum Inventarum
Onomasticon. Amst. Janssonio-Waes-
bergii. 1686, in 8.

Paquot Mém. T. I, p. 25.

DESCRIPTION DE L'AFRIQUE, contenant
les noms, la situation, et les confins
de toutes les parties; traduit du fla-
mand d'O. Dapper. Amsterdam,
Waesberge 1686, in fol., avec fig.

Santander Cat. IV, p. 31. »Ouvrage
estimé et recherché, dont les exemplaires
sont rares.»

CHOUL, (G. DU) Veterum romanorum
religio, castrametatio, discipl. milit.
ut et balneæ. Amst. Waesb. 1686,
avec fig., in 4.

MEMOIRES, Historiques & Geographiques
du Royaume de la Moree, Negrepon-
& des Places Maritimes, Jusques à
Thessalonique. Recueillis & enrichis
des Cartes des Pais, & des Plans des
Places, Par P. M. Coronelli, Geogra-
phe de la Republique de Venise.
Traduit de l'Italien. à Amsterdam
Chez Wolfgang, Waesberge, Boom,
& van Someren. 1686, avec cartes,
pet. in 8. L.

Dit werkje, dat in het fransch bij Wolf-
gang en bij van Waesberge enz. te Amster-
dam in kl. 8° het licht zag, verscheen dit
zelfde jaar in het fransch bij Barbin te Parijs,
in 2 part, I Vol. in 8°, mede uitgegeven
naar den Italiaanschen druk.

JOANNIS DECKHERI de Scriptis Adespotis,
Pseudepigraphis, & Supposititiis Con-
jecturæ, cum additionibus Variorum.
Amst., Janssonio-Waesbergii, 1686,
in 12.

Paquot Mém. T. I, p. 25.

De eerste Uitgaaf is van 1678, de tweede
van 1681, beide in 12.

AURELLII CORNELII CELSI de Medicina
Libri octo, brevioribus Roberti Con-
stantini, Isaaci Casauboni, aliorumque
scholiis, ac locis parallelis illustrati,
accurante Th. J. ab Almeloveen.

Amst., Janssonio-Waesbergii, 1687,
in 12.

Paquot l. c.

CORNELII NEPOTIS Vitæ excellentium
imperatorum: Observationibus ac No-
tis.... illustratae. accesserunt huic
Editioni etc. (Ins. Blaeu). Amst. Ex
Typographia P. & J. Blaeu, Prostant
apud Wolfgang, Janssonio-Waesber-
gios, Boom, à Someren, & Goethals.
1687, in 8. L.

JACOBI TOLLII Fortuita, in quibus,
praeter critica nonnulla, tota Fabu-
laris Historia Graeca, Phoenicia,
Aegyptiaca ad Chemiam pertinere
asseritur. Amstelodami Apud Jans-
sonio-Waesbergios 1687, in 8.

Crevenna C. R. IV Vol., p. 209.

H. GROTII... epistolae quotquot reperi-
potuerunt; in quibus praeter hac-
tenus editas, plurimae theologicæ,
etc. argumenti occurrunt. Amst., ex
typogr. P. et J. Blaeu, et prostant
apud Wolfgang, Waesberge, Boom,
à Someren & Goethals. 1687, in fol.

Rogge B. Rem. Gesch. 1865, bl. 257.

HET LEVEN EN BEDRYF van den Heere
Michiel de Ruiter, Hertog, Ridder,
&c. L. Admiraal Generaal van Hol-
landt en Westvrieslandt. Beschreven
door Gerard Brandt. Met schoone
kooperen platen verciert. (Ins. van
Blaeu). Te Amsterdam, Voor Wolf-
gang, Waesberge, Boom, van So-
meren en Goethals. MDC LXXXVII,
in folio.

Met frontispice, en dit heeft: »Tot Am-
sterdam, Uit de Drukkerye van P. en J.
Blaeu, voor de Compagnie MDC LXXXVI.»

NAUKEURIGE BESCHRYVING der Eilan-
den in de Archipel der Middellandsche
Zee enz. enz., door Dr O. Dapper.
t' Amsterdam, voor Wolfgangh, Waes-
bergen, Boom, Someren en Goethals.
In 't jaer 1688, in folio.

Alleen het titelblad gezien.

NAUKEURIGE BESCHRYVING van Morea,
Eertijts Peloponnesus; En de Eilan-
den, Gelegen onder de kusten van
Morea, en binnen en buiten de Golf
van Venetien enz. Door Dr O. Dap-
per. t' Amst. Voor Wolfgangh, Waes-
bergen, Boom, Someren en Goet-

hals, in 't jaer 1688, in folio. Met frontispice, kaarten en platen.

L.

JOHANNIS MEYERI S. Literarum Doct. & Prof. Uxor Christiana sive de Conjugio inter duos deque incestu et divitiis Dissertationes tres. In quibus etc. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios M D CLXXXVIII, in 4, Dedic. Præf. Index, cap. et Diss. prima, pp. 298 cum Indice Loc. Scripturæ, quæ in hac v. cit. v. explicantur. Diss. sec. et tert. et Index, pp. 148.

L.

ARRIANUS, Nicomediensis Bithynus, Epicteti discipulus, sub Hadriano Cappadociæ Præfectus, de expeditione Alexandri Magni, lib. 7 et indice Gr. et L., ex interpretatione Bonaventuræ Vulcanii et cum animadversionibus Nicolai Blancardi. Amst. Apud Joannem Janssonium Waesberge, 1688, in 8.

Suppl. Cat. Bibl. Publ. Harlem. p. 164.

Is waarschijnlijk hetzelfde werk, besproken bladz. 158, op Anno 1668, gen. Ἀρριάνου περί ἀναβάσεως.

BIBLIOGRAPHIA Mathematica et artificiosa novissima perpetuo continuanda, seu conspectus primus Catalogi librorum Mathematicorum, sc. Arithmet. Geometr. Astron. etc., in variis linguis ab A^o 1651, ad An^{um} 1688, editorum. Opera & Studio Cornelii à Beughem Emb. Accedit Ejusdem Cosmographia, s. Atlantis Majoris tam Blauiani quam Janssoniani brevis conspectus. Opera & Studio Cornelii à Beuchem. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1688, in 12.

L.

BROWN, (Th.) Alle zijne werken, Amsterdam 1688. J. van Waesbergen, in 4.

N. Arr.

H. GROTH de jure belli ac pacis libri tres, etc. Edit. novissima, etc. Amst. Sumpt. Janss.-Waesbergiorum, 1689, in 8.

Rogge B. Rem. Geschr. 1863, bl. 252.

Met privilegie van 1678. De »Dissertatio De Mari lib.» met eene nieuwe paginatuur.

CORNELII à BEUGHEM. Bibliographia Eruditorum Critico-Curiosa seu Ap-

paratus ad historiam litterariam novissimam, id est, Dispositio harmonica Scriptorum Operumque quorum Summaria exhibentur in Actis et Ephe-meridibus Universæ ferme Europæ. Amst. Apud Janssonio Waesbergios, 1689—1700, 5 vol. in 12.

L.

Deze Apparatus volgens Prosp. Marchand in zijne »Dict. hist. à la Haye," 1758, T. I. p. 100, »le plus curieux de tous les Recueils Bibliographiques de cet Auteur" omvat in 5 volumina de volgende Conspectus.

Conspectus 1. A^o 1689 pp. 503.

" 2. " 1694 " 467.

" 3. " 1699 " 411.

" 4. " 1701 " 578.

" 5. " 1710 " 456.

TETRAGONOMETRIA TABULARIA, Quâ per Tabulas quadratorum à Radice quadrata 1. usque ad 100000 ..... radices eorum extrahi possunt; Cum novis et variis usibus Arithmetico-Geometricis, Autore L. Jobo Ludolffo, P. P. Math. in Universitate Hierana ibidemqve Senatore. Impensis Autoris prostat Amstelodami apud Janssonio-Waesbergios. Typis Groschianis Erfurtensibus. 1690; 4°.

L.

Mijn exemplaar heeft twee titelbladen. Op het eerste (geen frontispice) komt de firma van Janssonio-Waesbergii voor. Het tweede titelblad heeft den naam dezer firma niet. De titel op dit blad is geëncadreerd met geometrische en andere figuren, op een van welke het jaartal 1689 gedrukt staat.

JOH. CLAUBERGII. Opera omnia philosophica, Ante quidem Separatim, nunc vero conjunctim edita, multis partibus auctiora et emendatiora. Cura Joh. Theod. Schallbruchii. Amstelodami, ex typographia P. en J. Blaeu. Prostant apud Wolfgang, Janssonio-Waesbergios, Boom, à Someren et Goethals, 1691, in 4, 2 partes, 20 bl. voorwerk, 1278 pp. en Index.

GER. BRANDT Leven van de Ruiter. Amst. Waesberge. 1691, met platen, in fol.

ARNOLDI VINNI J. C. In quatuor libros Institutionum Imperialium Commentarius Academicus & Forensis. Editio postrema etc. (Ins. Typogr. Blaeuanum). Amstelodami, Ex Typographia P. & I. Blaeu, Prostant apud Wolfgang, Janssonio-Waesbergios, Boom, à Someren, & Goethals. 1692.

11

Cum Privilegio Ordd. Hollandiæ & West-Frisiæ, in 4, 828 pp. et Index Rerum et Verborum.

A. J. Vitringa.

M. TVLLII CICERONIS Epistolarum Libri XVI. Ad familiares ut vulgo vocantur, ex recens. Joannis Georgii Grævii... et Notis etc. (Ins. Blaev). Amstelodami, Ex Typographia P. & I. Blaev, Prostant apud Wolfgang, Janssonio-Waesbergios, Boom, à Someren, & Goethals 1693, 2 Tomi, in 8.

L.

ALMELOVEEN, (THEOD. JANSS. AB), Amoenitates Theologico-philologicæ, in quibus varia S. Scriptura loca... eruuntur. Subjiciuntur Epigrammata et Poëmata vetera ut & plagiariorum syllabus, altero tanto auctior. Amst. Janssonio-Waesbergii, 1694, in 8.

C. B. Rheno-Tr.

EPIGRAMMATA et Poëmata vetera, recens. ad exemplum P. Pithœi e Reinesio, Sponio aliisque collecta, studio et opera Th. J. ab Almelo-veen. Amstelod., apud Janssonio-Waesbergios, 1694, in 8, de 64 pages.

Brunet Man. Tom. II, col. 1017 dit: "Ce recueil, qui est le pendant de celui de P. Pithou, fait partie des Amoenitates theologico-philologicæ de l'éditeur, mais comme il a une pagination particulière, il a pu se vendre aussi à part."

F. SPANHEMII Introd. ad Chron. et Hist. Sacram. Amst. J. Waesberge, 1694, 2 Tom. in 4.

CORNELII à BEUGHEM. Apparatus ad Historiam literariam, novissimam, Conspectus II^{us}. Acc. Disquisitio harmonica Auctorum et Operum, in utroque conspectu recensitorum. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1694, in 8.

Suppl. Cat. Bibl. Publ. Harlem. p. 72.

(THEOD. JANSS. AB ALMELOVEEN). Rerum Inventarum Onomasticon. Amst. Janssonio-Waesbergii, 1694, in 12, pp. 85.

Paquot Mém. T. I, p. 25.

GERARDI JOANNIS VOSSII Etymologicon Linguae latine, Præfigitur ejusdem de Literarum permutatione tractatus. Editio nova. Amst. in 1695 bij P. & J. Blaev, in folio.

Hier dient bij aangemerkt te worden, dat dit het eerste deel is der verschillende werken van Ger. Joan Vossius, allen in folio, te Amst. bij P. & J. Blaev gedrukt, en uitgegeven door de Janssoons van Waesberge, Boom, van Someren en Goethals in 1695—1701.

Te zaam vereenigd maken deze werken zes deelen uit. In 1701 ontvingen deze deelen het volgend algemeen titelblad: "Gerardi Joann. Vossii Opera in Sex Tomos divisa, quorum series post Præfationem exhibetur." Achter dezen titel vindt men eene Nieuwe opdracht van het geheele werk aan de Amsterdamsche Burgemeesters, eene Præfatio ad Lectorem en voorts den op den titel beloofden inhoud der zes deelen.

Deze algemeene titel van 1701 met de opdracht en een fraai portret van Vossius en een latijnsch vers van C. Barlaeus, is het eenige wat nieuws aan de zes deelen voorkomt, aangezien het werk toen niet herdrukt werd, maar de verschillende deelen de volgende jaartallen bleven voeren. Vol. I, 1695. Vol. II, 1695. Vol. III, 1697. Vol. IV, 1699. Vol. V, 1700 et Vol. VI, 1701.

Eene uitvoerige beschrijving van den inhoud der verschillende deelen geeft de "Nieuwe Catalogus der Prov. Biblioth. van Friesland." Leeuw. 1854, 2e gedeelte, bladz. 521—523. Het jaartal 1701, aldaar genoemd, is dus dat van den algemeenen titel.

C. Bibl. Dav. N° 1528.

C. F. MENESTRERI philosophia imaginum, id est sylloge Symbolorum Amplissima, e lingua gallica in latinam translata. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios 1695, in 8.

Orné de nombr. figures.

Cat. v. Coetsem. Gand 1866, N° 2270.

HET LEVEN van Sixtus den Vijfden, Paus van Rome, beschreven door Gregorio Leti, uit het Italiaansch vert. door W. Sewel. t' Amst. By de Janssoons van Waesberge en de Weduwe van Steven Swart 1695, 2 D., in 8.

L.

ALEXANDRI DONATI Roma Vetus ac Recens utriusque ædificiis illustrata. Edit. ultima. Amst. Apud J. Janssoon Waasbergen, & J. Wolters 1695, in 4.

JOH. FLENDERI Sigena-Nassovii Prof. & Rect. Zutph. Phosphorus Philosophicus, seu Logica contracta Claubergiana etc. Amst. Apud Waesbergios, 1696, in 8.

MINUCII FELICIS Octavius & Cyprianus, van d' Ydelheid der afgoden, uyt het latyn vertaald door A. Elzevier. Amst. ... v. Waesberge, 1696, in 12.

PUB. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON Libri xv cum notis Thomæ Farnabii. Amstel. Apud Janssonio-Waesbergios, 1696, met frontisp. in 12. L.

SYLLABUS RECENS exploratorum in re medica, physica et chemica, prout in miscellaneis medico-physicis, naturæ curiosorum Germaniæ, Galliæ Daniæ et Belgii sparsim exstant, in ordinem redactus et juxta indicem adornatus. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1696, in 12.

FRED. SPANHEMII Fr. f. Introductio ad Chronologiam & historiam Sacram. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, Boom, Wettstein, Wolters & Someren 1696. II. Tom. in 4.

ARNOLDI GEULINGS Collegium Oratorium i. e., Nova Methodus omnis generis Orationes per Chreias facile ac solide componendi. Libellus ex M. S. erutus ac diu desideratus. Amst., Apud Janssonio-Waesbergios, 1696, in 12. L.

Paquot Mém. T. III, p. 18.

HET LEEVEN VAN SIXTUS den Vyfden, Paus van Rome, Beschreeven door Gregorio Leti. Uyt het Italiaansch vertaald, en met een naauwkeurig Register voorzien. Door W^m. Séwel, De tweede druk, verbeterd en vermeerderd met eenige aanmerkelijke stukken, en met nieuwe kopere platten verciert. 't Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, en de Weduwe van Steven Swart, 1697, 2 Deelen, kl. in 8. 1e Deel, opdragt, 704 bladz. en bladwijzer. 2e Deel, 752 bladz., benevens bladwijzer. L.

In mijn exemplaar bevindt zich, behalven het in het werk voorkomende portret, tegenover den titel een zeer goed portret van Pius V.

Over de verschillende uitgaven van het werk van Greg. Leti: Het leven van Sixtus V, zie Paquot, Tom. I, p. 203.

VOSSII Tractatus philol. de rhetor. de poet., de art, et scient. nat. constitut. Amst. Blaeu (Waesb. etc.) 1697, in fol.

C. JULII CÆSARIS Quæ extant cum Notis et Animadv. Dion. Vossii, Ut & qui vocatur Julius Celsus de vita et rebus gestis C. Julii Cæsaris, ex Musæo Joannis Georgii Graevii. Amstel. Ex Typographia P. & J. Blæv. Prostant apud Janssonio-Waesbergios, Boom, a Someren & Goethals, 1697, in 8, met frontispice, waarop staat: Amstelodami Sumptibus Societatis MDCLXXXVII. L.

JACOBI A MELLENI Lubecensis Sylloge nummorum ex argento uncialium, quos vulgo Imperiales seu Thaleros appellant. Amst. ap. Waesbergios et Lubec. ap. Bockman et Wiedemeijer 1697, in 4.

PUFFENDORFII, (S.) Analecta politica, quibus multæ, raræ, gravissimæque hujus discipl. quæst. var. dissert. explic. et enord (sic). Amst. Waesb. 1698, pet. in 8.

LA VIE DE MICHEL DE RUITER... où est comprise l'histoire maritime des prov. unies, depuis l'an 1652 jusques à 1676, trad. du holl. de G. Brandt et enrichie de figures, A Amst., de l'imprim. de P. & J. Blæu, pour Waesb., Boom, à Som. & Goeth. 1698, in fol. Rogge B. Rem. Geschr. 1865, bl. 177.

JOH. SCHEFFERI miscellanea; præmissum est authoris elogium cum succincta de scriptis a Scheffero editis promissisque commemoratione. Amstelodami, Janssonio-Waesbergii, 1698, pet. in 8.

BEUGHEM, (CORNELII à), apparatus ad Hist. liter. noviss. quorum nunc tertius prodit.

SINAPII, (M. A.) Tractatus de Remedio Doloris, sive Materia Anodynorum, nec non Opii. Amst. Ap. Janss. Waesbergios 1699, in 8.

CORPUS JURIS CIVILIS, Editio nova, prioribus correctior, Amstelodami Sumptibus Societatis MDCC, in 8, (algemeene titel). Corporis juris civilis, tomus primus, quo continentur Institutionum Libri IV et Digestorum sive pandectarum Libri L. Amstelædami. Ex Typographia P. & J. Blæv. Prostant apud Waesbergios, Boom, à Someren & Goethals MDCC.

- 1037 pp. Corporis juris civilis, tomus secundus, quo continentur etc. Amstelædami apud eosdem MDCC. 820 pp.
- GER. JO. VOSSII Opera in sex Tomos divisa. Amst. Ex Typ. P. & J. Blaeu. Prostant apud Janssonio-Waesbergios, Henricum & viduam Theodori Boom & Rembertum Goethals 1701, VI Vol. in fol.
- Ins. v. Blaeu op den titel.
Cat. Bibl. Dav. N° 1528.
- THESAURUS Theologico-philologicus. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios 1701—1702, II Vol., in fol.
- P. OVIDII NASONIS Opera Omnia, In tres Tomos divisa, Cum integris Nicolai Heinsii. D. F. Lectissimisque Variorum Notis: Quibus non pauca, ad suos quæque antiquitatis fontes diligenti comparatione reducta, accesserunt, Studio Borchardi Cnippingii. Amstelodami, Prostant apud Waesbergios, Boom, & Goethals. 1702, III Tom., in 8. Met frontispice, waaronder: Amstelodami Sumptibus Societatis, MDCCII.
- C. Bibl. publ. Harlemensis.
Harl. 1848, p. 606.
- Eene nog steeds geachte uitgave. Voor het eerste deel treft men de beeltenis van Ovidius met een Quatrain van Cnippingius aan.
- HET LEEVEN VAN SIXTUS den Vyften, Paus van Rome, Beschreeven door Gregorio Leti. Uyt het Italiaansch... door Wm Séwel. De derde druk. Verbeterd en vermeerderd met eenige aanmerkelyke stukken, en met nieuwe kópere platen vereierd. t' Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, en de Weduwe van Steven Swart. 1702, 2 Deelen, kl. in 8.
- Het is niet waar, dat dit eene verbeterde, vermeerderde, met eenige stukken en nieuwe koperen platen verrijkte uitgave is. De uitgevers hebben alleen op het titelblad het woord *tweede* in *derde*, en het jaartal 1697 in 1702, veranderd. In dezen derden druk is één blad achter »De Autheur Aan den Leezer» toegevoegd, en zijn een zestal drukfouten, aan het einde van het 2e Deel van den tweeden druk aangegeven, verbeterd. De text verschilt in niet één opzigt.
- VINNIUS, (ARNOLDUS) In quatuor libros Institutionum commentarius academicus et forensis. Amstel., Jans.-Waesberg (sic), Boom et Goethals. 1703, in 4.
- Nieuwe Catal. der Prov. Biblioth. v. Friesland. Leeuw. 1854, 2e gedeelte bl. 514.
- MARTINIUS (MATTHIAS), Lexicon philologicum, præcipue etymologicum: acc. Idem. Cadmus græco-phoenix. Additur glossarium Isidori, cum emendat. et notis I. G. Graevii et auctario Th. Janss. ab Almeloveen. Præfixa est J. Clerici diss. etym., Vol. I, Amst., Janss.-Waesb., Boom et Wetstein., 1703, Vol. II, Traj. ad Rh., A. Schouten. 1698, in fol.
- Nieuwe Catal. der Provinc. Biblioth. v. Friesland. Leeuw. 1854, 2^e gedeelte, bl. 305.
- HUG. GROTIJ de jure belli ac pacis Libri tres, cum Comment. Guil. van der Muelen. Accedunt et Autoris annotata et J. Fr. Gronovii notæ. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios & Wetstenios. 1704, 3 Tom., I Vol. in fol.
- Cat. Bibl. Davenr. N° 743.
De Bure Bibliogr. instr. Volume de la Jurisprudence et des sciences et arts. Paris 1764, p. 83.
- BIBLIA HEBRAICA cum punctis secundum ult. editionem Jos. Athiæ a Jo. Leusden denuo recognitam etc. Notisque illustrata ab Everardo van der Hooght. Amstelodami & Ultrajecti, Boom, Waesberge etc. 1705, grand in 8.
- Catal. des livres de la Biblioth. de M. Pierre Antoine Bolongaro-Crevenna. Amst. 1789, 8°, I Vol. Théologie, p. 5.
- M. TULLII CICERONIS Orationum Selectarum Liber: Ad Ex. edit. Jani Gruteri accuratè emendatus, atque editus in usum Schol. Holl. & West-Frisiæ; Ex decreto Ill. D. D. Ordin. ejusdem Provinciæ. Amst. Apud. Janssonio-Waesbergios, 1705, pet. in 8.
L.
- JOH. COCCEJ Opera ANEKAOTA Theologica et Philologica in duo Volumina divisa. Amst., Janssonio-

Waesbergii, Boom & Goethals, 1706, in folio, II vol., I vol. Praef. 662 pp., II vol. 818 pp. et Index.

C. Bibl. Dav. N° 464.

Het groot Insigne van Blaeu, van wien deze druk is, heeft als teeken van den graveur het Monogram van C. van Sichem.

G. J. VOSSIUS, Latina Grammatica; ed. nova. Amst. Janssonio-Waesbergii, 1707, in 8.

B. Hulthem, Vol. II, N° 10430.

MASSON, (J. P.) OVIDII Nasonis vita ord. chronol. sic. delineata. Amst., Waesberge, 1708, in 8.

GUNT. CHRIST. SCHELHAMERI de nitro cum veteri tum nostro Commentatio. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1709, in 8.

Cat. v. Coetsem. Gand. 1866, 1^e partie, N° 717.

APICHI, COELII De Obsoniis et Condiementis, sive arte coquinaria Libri X. c. Annot. Martini Lister... et notis select., variisque lectionibus, Humelbergii, Barthii, Reinesii, A. v. d. Linden, et aliorum ut et var. lect. libello. Ed. sec. auctior (cur. Th. J. ab Almelooven). Amst., Apud Janssonio-Waesbergios, 1709, in 8.

L.

„Celle-ci est la meilleure édition de cet ouvrage, & elle fait partie de la Collection des Variorum.” Crevenna, Cat. raisonné. II Vol. p. 210.

C. PLINII SECUNDI Junioris vita ordine Chronologico sic digesta, ut varia dilucidentur Historiae Romanae puncta, quae Flavios Imperatores, uti Nervam Trajanumque Spectant. Studio Joannis Masson. Amstelodami, apud Janssonio-Waesbergios 1709, in 8.

Crevenna C. R., V Vol., p. 258.

TESTAMENT POLITIQUE du Cardinal de Richelieu. Amsterdam. Janssons à Waesberge 1709, 2 part. en 1 vol., pet. in 8.

Cat. Radziwill 1866, 2 Part. N° 266.

Te Amst. bij H. Desbordes kwam, in 1696, in 12, eene vroegere Uitgave uit.

Cat. Radziwill 1866, 2 Part. N° 265.

WYER, WILLEM, MUYS, Elem. Physices,

methodo Mathematicarum demonstrata; quibus accedunt Diss. duae etc. Amst., Waesbergii, 1711, in 4.

Paquot Mém. T. I, p. 356.

THOMÆ CRENII Commentationes Philologicae & Historicae in varios Authores & editiones. Accesserunt Epistolae Danielis Heinsii, Jani Dousæ, Abrahami Ortelii, Caroli Sigonii, Guilielmi Camdeni, Joannis Rosini, & aliorum, haetenus ineditae. Amst., Janssonio-Waesbergii, 1711, in 12 en plusieurs volumes.

Paquot Mém. T. III, p. 388.

JOANNIS CLERICI Ars critica, in qua ad studia Linguarum Latinae, Graecae, et Hebraicae via munitur: Veterumque emendandorum, Spuriarum scriptorum a genuinis dignoscendorum & judicandi de eorum libris ratio traditur. Editio Quarta auctior. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios 1712, Vol. 3, pet. in 8, cum effigie Jo. Clerici, cum frontisp. & Indice.

L.

LES AVANTURES de l'Euphorium histoire satyrique (trad. du latin de J. Borelay, par Drouet de Maupertuy). Amsterdam Jansson à Waesberge, 1712, 3 t., 1 vol., pet. in 12.

J. C. L. Jacob.

JOHANNIS FLENDERI, Sigena-Nassovii, Proff. et Rect. Zutph. Phosphorus Philosophicus novissimus, seu Logica contracta Claubergiana illustrata.... Editio quarta, planè nova etc. cum brevi lexico logico-metaphysico, etc. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1712, in 8. Dedicatio Praef. prim. Ed. etc. 368 pp. et index.

Fraai van druk; achteraan staat: Hardevici, Apud Danielelem Sas, Academiae Ducatus Gelriae et Comitatus Zutphaniae Typograph. Ord. 1712. De 2e Ed. bij de Janssoons van Waesberge is van 1709. Eene 3^e Ed. te Frankf. a/M. uitgegeven, schijnt veel minder te zijn.

HUGO GROTIUS de Jure belli et pacis cum annotatis auctoris, acc. Dissert. de mari libero et libellus de aequitate, indulgentiâ et facilitate, nec non Joannis Frederici Gronovii notæ. editio noviss. Amstelædami, Apud Janssonio-

Waesbergios, 1712, in 8, c. effigie Grotii.

Cat. Biblioth. publ. Harlemensis. Harlemi 1848, p. 847.

In den jare 1718 verkregen zij, benevens Rudolph en Gerard Wetstein, octrooi tot het drukken, doen drukken, uitgeven en verkoopen van de »Hugo Grotius, de Jure belli et pacis, cum notis Autoris, Gronovii et Guil. van der Muelen». Den 11 November 1726 bragten zij door aankoop van Rudolph en Gerard Wetstein het geheele regt van octrooi aan zich, en aangezien voorz. octrooi was komen te expireren, werd hetzelfde op hun verzoek in 1733 vernieuwd, zijnde de Suppleanten voornemens bij den herdruk te voegen de noten van Tesmarus, Obrechtus en Barbeyrac, zooals geschied is. Eene uitgave daarvan Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1733, in 2 Tom. 8°, cum privilegijs, ligt voor mij.

LUC. ANN. SENECAE Tragoediae, ad edit. Gronovii emendatae; cum notis Th. Farnabii: acc. Hier. Avantius et G. Fabricius de generibus carminum apud Senecam tragicum. Amstel., Janssonio-Waesbergius (sic). 1713, pet. in 12.

Brunet Man. T. V. c. 286.
Graesse Trésor, Tom. VI, p. 359b.

FRANC. SANCTII Minerva, seu de causis Linguae Latinae Commentarius, quae addidit Casp. Scioppius et notis Jac. Perizonii edit. quarta. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios 1714, in 8, met frontispice. L.

EPISTOLAE celeberrimorum virorum, nempe H. Grotii, G. J. Vossii, A. Schotti . . . . . aliorumque antehac ineditae, . . . ex scrinijs literarijs J. Brantii. Amsterdam Apud Janssonio-Waesbergios, 1715, in 8.

De Reumer, Recherches, p. 71, die er bijvoegt: »Mais ce recueil a été imprimé, à Amsterdam en 1702 par Petzold.» Zie mede: Rogge, Bibl. Rem. Geschr. Amst., 1863, bl. 182.

IETS VOOR ALLEN, Zijnde een Verhandeling en Verbeelding Van allerhande standen, studiën enz. In het Hoogduyts zamengesteldt enz. Door den berugten Pater Abraham van St. Clara. In 't Nederduyts overgebracht door J. Le Long. t' Amsteldam, By de Janssoons van Waesberge,

1717, 4 Dl. in 8, met platen, opdragt, voorrede van de uytgevers, 467 pp. en Register. 1° Deel met afbeeldsel van den schrijver en een in koper gegraveerden voortitel. 2° Deel, Amst. By dezelfden, 1719, 471 pp. en Register. Dit deel is mede door J. Le Long vertaald. L.

Het was mij onbekend van wien de keurige plaatjes zijn. In den Catal. de Livres cur. & rares provenant de la Bibl. de M. Geiswet v. d. Nette, La Haye. W. P. v. Stoc-kum 1868. Avril, lezen wij, N° 1338: »avec de belles planches d'après Luiken.»

Van het 3° en 4° Deel, die niet door J. Le Long schijnen vertaald, en waarvan de plaatjes minder zijn, bezit ik eene uitgave. t' Amsterdam, By Jan Roman Junior, 1745, in 8.

PUBLII OVIDII Nasonis Opera omnia cum notis. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios. 1717, in 12.

Crevenna C. R. Vol. III, p. 218.
Tot Insigne: De Zon schijnende boven een Dolphijn.

RELIGIONIS CHRISTIANÆ Catechesis etc. In Ecclesijs ac Scholis Germaniæ super. et infer. usitata ab Arnoldo Montano ex Festi Hommii tabulis. Ed. novissima. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1717, kl. in 8, Præf. et 207 pp. L.

DE VAUBAN, Véritable manière de fortifier, mis en ordre par Du Fay de Cambray. Amst. . . . Waesberge 1718, 2. Tom. av. pl.

ABR. VAN ST. CLARA Nutteliijk Mengelmoes, bestaande uit zeldzame en wonderl. geschiedenissen. Amst. . . . Waesbergen. 1718, fr. & pl., kl. in 8.

HET LEVEN van Robinson Crusoe. Uit het Engels. t' Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, 1720, 3 Deelen met fig. in 8.

DE GEKHEYT DER WERELDT wysselyk beschreven en kluchtig vertoont in Hondert Narren en derselver Narrenpoetsen enz., door pater Abraham van St. Clara. Tweede Deel, met Figuuren. t' Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, 1721, in 8, aan den Leeser, 546 bladz. en Register. L.

De in koper gegraveerde plaatjes zijn van eene andere hand dan die in het werkje van Abr. van St. Clara »Iets voor allen.«

FREDERICI RUYSCHII Anat. et Botanices Proff. etc. Opera Omnia Anatomico-Medico-Chirurgica Huc usque edita. Quorum Elenchus pagina sequenti exhibetur. Cum figuris æneis et cum effigie auctoris ab J. Wandelaar, ad vivum delineata. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1721, in 4, Volum. II, met koperen gegraveerden titelplaat van 1720. L.

Druk, papier en gravure der platen zijn den grooten schrijver en den bekwamen drukkers waardig. De verschillende stukken in deze beide Volumina geven verschillende jaren van Uitgave aan.

Volumen primum bevat:

Historia Vitae et Meritorum Frederici Ruysch. Auctore Joanne Friderico Schreiber. Amst., Apud Janssonio-Waesbergios, 1732, pp. 80; daarop volgt:

Fred. Ruyschii Anat. & Botan. Prof. de Opera omnia Anatomico-Medico-Chirurgica, boven uitvoeriger opgeteekend. — De stukken, die in den Elenchus, daar vermeld, niet voorkomen, en die echter in het eerste Vol. gevonden worden, zijn:

Jo. Christoph. Bohlil. Reg. Boruss. med. Doct. Dissert. Epist. ad vir. clar. Fr. Ruyschium... De usu novarum Cavæ propaginum in systemate Chylopoæ, ut & de corticis cerebri textura. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1727.

Fred. Ruyschii .... Responsa ad Diss. Epist. Viri Doctiss. Jo. Chr. Bohlil.... cum fig. ænea. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1727.

Opusculum Anatom. De Fabrica Glandularum in corp. humano, Continens binas Epist. Quarum prior est Herm. Boerhaave... Ad Fr. Ruyschium; Altera Fr. R. ad H. B.... Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1735.

Volumen Secundum houdt in:

Freder. Ruyschii Anat. & Botan. Prof. Thesaurus Anatomicus Primus. Cum Figuris æneis. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1721.

Dezelfde etc. Thes.	Secundus.	Amst.	Apud Eosdem ..	1722.
„ „ „	Tertius	„ „	„ „	1724.
„ „ „	Quartus	„ „	„ „	1724.
„ „ „	Quintus	„ „	Joan. Wolters	1703.
„ „ „	Sextus	„ „	Janss. Waesh.	1724.
„ „ „	Septimus	„ „	Joan Wolters	1707.
„ „ „	Octavus	„ „	„ „	1709.
„ „ „	Nonus	„ „	„ „	1714.
„ „ „	Decimus	„ „	Janss. Waesh.	1716.

Deze Thesauri worden in het Elenchus van het Eerste Volumen vermeld. Aan het eind van dezen Elenchus, lezen wij: »In commodum eorum, qui aliquot Volumina habent, Singuli tractatus separatim poterunt haberi.« Zooals er dan ook eenige afzonderlijk hierna vermeld worden. De volgende stukken bleven in dit tweede Volumen onvermeld.

Fred. Ruyschii Anat. & Bot. Prof. etc. »Curæ Posteriores, seu Thesaurus Anatomicus omnium præcedentium maximus, cum Fig. æneis. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1724.

Dezelfde etc. Cvræ renovatæ etc. c. fig. æneis. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1728.

Dezelfde etc. Thesaurus Animalium Primus c. fig. Aeneis. Amst. Apud Joannem Wolters, 1710.

Tractatio Anat. De Musculo in Fundo Uteri observato antehac a Nemine detecto etc. Authore Fr. Ruyschio. Ex Belgico in Latinum traducta A. Joan. Chr. Bohlil. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios A. N. C. MDCCXXVI.

Epistola Viri Clarissimi Heeqveti ad D. D.... De Ruyschiano Uteri musculo. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1727.

Abrah. Vateri... Epist. Gratulatoria advirum... Fred. Ruyschium... in qua de Musculo orbiculari in Fundo uteri detecto gratulatur. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1727. Accedit: Responsio Fr. Ruyschii ad Abr. Vaterum.

Fred. Ruyschii. Index locupletissimus, concinnatus ab Ysbrando Gysberto Arlebout, Med. Doct. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1725, in 4, 105 pp. nec non Appendix necessaria, Indices locupletissimi operum Anatomico-Medico-Chirurgicorum Frederici Ruyschii M. D. Anat. et Botan. Proff. etc. In qua notantur res, quæ etc. ab Herm. Boerhaave et Fred. Ruyschio conscripto, tractantur. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1725, in 4.

GREGORIO LETI, Het Leeven van Sixtus den Vijfden, uit het Italiaansch door W. Sewel. Amst. Janssoons van Waesberge 1721, 2 Dl., met pl., kl. in 8. L.

VITA DI SISTO V Pontef. Romano scritta da Gregorio Leti. Amst. J. Waesberge 1721, 3 vol., in 8, avec. pl. et portr.

Brunet Man. Tom. VI. c. 1163, N° 21655.

HISTOIRE DE SUÈDE sous le Règne de Charles XII, ou l'on voit aussi les

Révolutions arrivées en differens temps dans ce Royaume; toute la Guerre du Nord et l'avènement de la Reine et du Roi regnant à la couronne jusqu'à présent. Enrichie de Médailles et de plusieurs autres figures par M. de Limiers, docteur en droit. A Amsterdam chez les Jansons à Waesberge 1721, V Tome, pet. in 8. Préface XLVI.

A. J. Vitringa.

J. LE LONG. Leven van den heldhaftigen Carel den XII, koning der Sweden enz. Tot Amsterdam. By de Janssoons van Waesberge. Boekverkopers A° 1721, met een in koper gegraveerden voortitel, door J. Goeree, 6 vol., in 8.

B. Hulthem, N° 18897.

CATALOGUS LIBRORUM Juridicorum et Politicorum, Amstelodami in officina Janssonio-Waesbergiana prostantium. Amstel. Apud Janssonio-Waesbergios 1721, 192 pp., in 12. L.

HET LEVEN VAN SIXTUS den Vijfden, Paus van Rome, beschreven door Gregorio Leti, Uyt het Ital. vertaald door Willem Sewel. De vierde druk (Ins. Typogr.). Amst., Bij de Janssoons van Waesberge, 1722, 2 dln., in 8, met het portret van Sixtus V en andere koperen platen. L.

Opdragt van Joannes en Hendrik Janssonius van Waesberge, »aan de H.H. en Mr Isaac en Henricus Æmilius van Hoornbeek, hunne Neeven».

JUSTINI Historiarum Ex Trogo Pompejo Lib. XLIV. Ed. emend. Amstelæd. Apud. Janssonio-Waesbergios 1722. Titre gravé, Præfatio etc. 323 pp. & Index, in 12. L.

W. THEYLS, Gedenkschriften van Karel XII, Koning van Zweden, 1722. Amsterdam, J. van Waasbergen. (Janssoons) in 8.

N. Arr.

J. LE LONG, Leven van Karel de XII, Koning van Zweden, 6 Deelen, met pl. Amsterdam, 1722, J. van Waasbergen, in 8, 12 Gl.

N. Arr.

ROBINSON CRUSOË, Bestaande in ernstige aanmerkingen, over syn Leven en

wonderbaere gevallen, Benevens syne Beschouwing der Engelen-Waereld. Alles door hem selfs beschreven. Uyt het Engels vertaalt. Tot Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, 1722, kl. in 8. L.

Van deze uitgave zag ik alleen het derde Deel met een goed gegraveerd frontispice. Op den titel de twee zich kruisende palm-takken door eenen krans vereenigd.

HISTORIA CHRISTIANORUM, Qui in Belgio Foederato inter Protestantæ Mennonitæ appellantur etc., adjecta accurata disquisitione De Antiquitate Baptismi Proselytorum inter Judæos. per Hermannum Schyn, M: D: & inter Menonitas Verbi Divini Ministrum. Amstelodami, Apud Waesbergios, 1723, in 8, Dedic. 328 pp. L.

Hierop verscheen, door denzelfden schrijver bewerkt, maar na zijnen dood uitgegeven in 1729, een tweede deel. (Zie verder). Gerrit Maatschoen bezorgde hiervan in 1738 eene Nederduitsche vertaling in 12°, en in 1745 gaf hij in 12 een derde deel op dit werkje uit, beide te Amsterdam bij Corn. de Wit. De geschiedkundige waarde der werkjes van Schyn en van Maatschoen zijn niet groot. Schyn overleed in 1728.

Er is nog eene Uitgave van het werk van Schyn. Amst. & Utrecht 1727, vertaling door Matthijs van Maurik, opdragt, van 1723, 2° Dl. Amst. 1738, opdragt geteek. H. Schagen 1737, en de voorrede door J. van Zanten, Haarlem 1729; hierin blijkt alzoo niet van Maatschoen; alleen het Aanhangel of 3° Dl. Amst. 1745, met Voorrede, Gerard M.; het eerste Dl. uitgegeven bij J. Verheiden & W. Kroon, het 2° en 3° Dl. bij Cornelis de Witt.

GOTTLIEB EPHRAIM BERNERI Exercitatio Physico-Medica de efficacia et usu aeris mechanico in corpore humano. In qua agitur de constitutione epidemica annorum 1720, 1721 Febrium omnis generis feraci et excutitur usus et abusus Chin-Chinæ. Cui annectuntur observationes curiosæ Medico-practicæ de fungo mammarum cancroso, et de conquassatione et ruptura vesicæ urinariæ. Cum indice. Amstelodami, Janssonio-Waesbergii. 1723, in 8.

Bibl. Antverp. T. II, N° 6002.

ONPARTIJDIGE GEDACHTEN over de Godsdienst, de Kerk en des volks geluk.

Vertaald uit het Engelsch van de Heer B. M. t' Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, 1723, in 8. Voorrede, 466 bladz. en Register. L.

NARRINNEN-SPIEGEL enz., door Pr Abraham à St. Clara. Met printverbeeldingen en byschriften. t' Amsterdam by de Janssoons van Waesberge, 1723, in 8, 2 Deelen. 1e D., 335 bladz. en Register. 2e D., 364 bladz. en Register.

Van het 1e D. zag ik eenen tweeden druk van 1737. Beide drukken hebben het Insigne der overkruisende palmtakken met de daarop rustende Corona muralis.

LETTRES ET NÉGOCIATIONS entre Mr Jean de Witt, Conseiller pensionnaire de Hollande et de West-Frise et Messieurs les Plénipotentiaires des Provinces-unies des Pays-bas, aux cours de France, d'Angleterre, de Suède, de Danemarck, de Pologne etc. depuis l'année 1652 jusqu'à l'an 1669, inclus. Traduites du Hollandais. A Amsterdam, chez les Janssoons-Waesberge, 1725, 5 vol. in 12.

J. L. C. Jacob.

RESOLUTIONS IMPORTANTES de leurs nobles et grandes puissances les États de Hollande et de West-Frise pendant le ministère de Mr Jean de Witt Conseiller-Pensionnaire. Traduites du Hollandois. A Amst. Chez les Janssoons van Waesberge, 1725, kl. in 8. L.

Deze *Résolutions* maken het 5e dl. van het voorgaande werk uit.

OVIDII NAS. Opera. Amst. chez Waesberge, 1725, en 3 vol., in 12.

Brunet M. Tom. IV, c. 275 dit: » Sans la participation de Burmann, on a mis mal à propos sur les titres *accurante N. Heinsio* »

DAVID VAN HOOGSTATEN et Matthæus Breuërius van Nidek, Groot algemeen Hist. geograph. geneal. en oordeelkundig Woorden-boek. Te Amst., te Utrecht, t' Gravenh. By Brunel, Wetsteins, Waesberge, de Coup enz. 1725—1733. X Deelen, gr. in folio, met frontispice. L.

RUYSCHIIUS, (FRED.), Tractatio anatomica, de musculo, in Fundo uteri observato, ante hac a nemine detecto

etc. auctore Frederico Ruyschio etc., ex Belgico in Latinum traducta a Joanne Christ. Bohllo, Borneco. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, an. 1726, in 4, 20 pp. cum fig. L.

FABULÆ AESOPI, Gr. et Lat. nunc denuo Selectæ: Eæ item quas Avienus carmine expressit. Acc. Ranarum et Murium pugna, Homero olim asscripta: Cum elegant. in utroque libello Figuris. Ex decreto DD. Hollandiæ Ordinum in usum Scholarum. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1726, in 8. L.

C. B. publ. Harl. Harl. 1848, p. 603.

DIONYSII CATONIS (seculo, ut videtur II°) disticha de moribus. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1726, in 8. Ibid, p. 607.

CATALOGUS LIBRORUM miscellaneorum Geographicorum, Chronolog; Historic; Mathemat; Philos.; Heraldic; etc. Amstelodami in Officina Janssonio-Waesbergiana prostantium. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1726, in 2 Partes. 1^a Pars 336 pp. Litt. A—L. 2^a Pars 326 pp. L. M. M—Z, in 12. L.

CORPS UNIVERSEL diplomatique du droit des gens; contenant un recueil des traites d'alliance, de paix, de trêve etc. depuis le Règne de l'Empereur Charlemagne jusques à présent; avec les capitulations Impériales et Royales, les Sentences Arbitrales etc. Amst. P. Brunel, R. & G. Wetstein, les Janssons Waesberge, etc. 1726—1731, 8 Vol., in folio.

Catal. Antverp. Tom. I, N° 3476.

EPISTOLA VIRI clarissimi Hecqueti, ad D. D*** de Ruyschiano uteri musculo. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1727, in 4, 8 pp. L.

ABRAHAMI VATERI D. et P. P. anat. et botan. etc. Epistola gratulatoria ad virum vere illustrem, Dominum celeberr. Fred. Ruyschium, Med. Doct. etc., in qua de musculo orbiculari in fundo uteri detecto gratulatur etc. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1727, in 4, et responsio Ruyschii, 24 pp. L.

OVIDII NASONIS, (PUBLII), Opera omnia
 IV. Voluminibus comprehensa; c.
 integr. Jac. Micelli, Herc. Ciofani, et
 Dan. Heinsii notis, et N. Heinsii curis
 secundis, et aliorum in singulas par-
 tes, partim integris, partim excerptis
 adnotationibus, cura et studio Petri
 Burmanni, qui et suas notas in omne
 opus notas adjecit. Amstelodami,
 Apud Janssonio-Waesbergios. 1727,
 4 vol., in 4. L.

» Edition la plus complète pour l'ensemble
 des notes, et sans contredit, une des plus
 belles que l'on ait d'Ovide: malheureusement
 l'impression n'en est pas fort correcte." *Brunet Man.* IV, c. 273. Fabricius in zijne
 » *Bibliotheca Latina*", uitgave door Ernestus,
 Lipsiæ 1773, Tom. I, p. 472, roemt dit
 werk mede grootelijks, schrijvende » (Bur-
 mannus) dedit editionem Ovidii præstantis-
 simam qua textum, qua notas. *Amst.* 1727,
 4 Voll., in 4."

Op den algemeenen titel van dit werk
 volgt eene opdracht in verzen van het gan-
 sche werk aan Prins Eugenius van Savooje,
 en voorts eene Voorrede van Petrus Bur-
 man aan den Lezer, geteekend: Leidæ
 Kal. Octob. MDCCXXVI, te zamen zeven
 bladen.

Behalven dezen algemeenen titel, waarvoor
 zich een frontispice bevindt door B. Picart
 geteekend en door M. Pool in koper ge-
 graveerd, heeft het eerste deel nog een
 bijzonderen titel, waarna het werk met een
 nieuwe paginatuur aanvangt. Tomus II en
 III hebben bovendien elk een frontispice;
 terwijl op de titels van Tomus II en IV het
 teeken der van Waesberge's, de overkruiste
 palmtakken met de corona muralis gedekt,
 aangetroffen wordt. Op bladz. 712 van
 Tomus I komt eene gewijzigde teekening
 van dit emblema voor.

Van dit werk, bekend als door de van
 Waesberge's uitgegeven, komen exemplaren
 van hetzelfde jaartal, van gelijken druk, met
 dezelfde fileeten en teekens voor, op welker
 titels de naam van FRANCISCUS CHANGUION
 staat. Brunet teekent die bijzonderheid niet
 aan; te vergeefs zocht ik naar de oorzaak
 van de toedragt dezer zaak. Denkelijk is
 het, dat Fr. Changuion de uitgave van de
 Waesberge's overnam, althans in het exem-
 plaar, dat mij als bij Changuion uitgegeven
 in handen kwam, zijn onmiskienbaar blijken
 van aanplakking te bespeuren.

In de Bibliotheca Hulthemiana treffen wij
 Vol. II, p. 337 in N° 11410 nog eene
 uitgave van dit werk te Amst. aan bij Wet-
 stein & Smith, mede van 1727, 4 vol.,
 in 4.

De opheldering omtrent de uitgave van dit
 werk in hetzelfde jaar, bij zoo vele ver-
 schillende boekhandelaren, bevat waarschijn-
 lijk de *Præfatio ad Ovidii editionem majorem
 excusam, nunc primum edita*, en eerst later
 door Burman uitgegeven. Mij gelukte het
 niet deze *Præfatio* ter inzage te bekomen.
 Graesse zegt in zijn » *Thrësor* " Tom. V,
 p. 70, dat Burman in die » *Préface avait
 attaqué très grossièrement ses libraires-
 éditeurs.* "

WESTERHOVIUS, (ARN. HENR.) Beknopte
 Vragen uit de Kerkelijke Historie
 des N. T., uit het Hoogduits ver-
 taald. Amsteldam by de Janssoons
 van Waesberge 1727, 3 Deelen, in 8.

JURISPRUDENTIA restituta, sive Index
 chronologicus in totum jvris Jvstini-
 anæi corpus, ad modum Jac. Labitti,
 Ant. Avgvstini, Wolfg., Freymonii,
 nova tamen & faciliore methodo col-
 lectus. Accesserunt etc. In usum
 Auditorum animadversiones passim
 adjecit Abraham Wieling. Amstelæ-
 dami. Apud Janssonio-Waesbergios.
 1727, in 8.

Bibl. Antverp. T. I, N° 2748.

Fraai van druk, met de volgende in ko-
 per door J. C. Philips gegraveerde opdracht:
 Viris Nobilissimis. et Amplissimis Ioanni.
 Tripp. I.V.D. Consvli. rel. Nicolao. Savtyn
 I.V.D. Consvlari cet. Ioanni. Six I.V.D.
 Consvlari. rel. Gymnasii. Amstelædamensis
 Constitvendi Trivmvis D.D.D. Abr. Wie-
 ling.

FR. RUYSCH, Verhandeling over de Spie-
 ren, 1728. Amsterdam J. van Waes-
 bergen, in 8, 15 St.

N. Arr.

FREDERICI RUYSCHII, Anat. et Bot. Prof.
 etc., Curæ renovatæ, seu Thesaurus
 Anatomicus, post curas posteriores,
 novus cum fig. æneis. Amstelodami,
 Apud Janssonio-Waesbergios, 1728,
 in 4, 22 pp. L.

ELEMENTA JURIS CIVILIS secundum
 ordinem Pandectarum commoda audi-
 toribus methodo adornata a Jo. Gottl.
 Heineccio, J. C. Amst. Apud Jans-
 sonio-Waesbergios 1728, in 8. L.

SIEGM. REICH. JAUCHII, J. C. Misenensis,
 Meditationes criticæ de Negationibus
 etc., novissimaque Auctoris censura

& recenti opera. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios. 1728, in 8, Praef. Consp. series capit., 379 pp. cum Indice. L.

Op den titel de gekruiste Palmtakken met de stedekroon.

CHRISTIANI HUGENII Zulichemii Top. Opera reliqua. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios. 1728, 2 Tom., in 4.

C. Bibl. Dav. N° 1035.

EJUSDEM. Opuscula posthuma. Amst. apud Eosdem 1728, Tom. II, 1 Vol., in 4.

C. Bibl. Dav. N° 103.

M. TVLLII CICERONIS Epistolarum Libri XVI. Ad familiares, ut vulgo vocantur, Ex recensione Jo. Georgii Grævii. Editio nova. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1729, in 8, Frontisp. 650 pp. et Index. L.

De Bij Hajo Spandaw te Groningen in 1740 verschenen uitgave dezer brieven is niet anders dan deze Uitgave met eenen nieuwen titel.

CATALOGUS VARIORUM & insignium in quâvis facultate & Linguâ Librorum maximam partem exquisitorum quos Singulari Studio collegit Joannes Janssonius à Waesberge (dum viveret) Bibliopola Amstelædamensis, qui omnes publice distraherentur in ædibus defuncti die 12 Julii & sequentibus 1729. Amstel. Apud Janssonio-Waesbergios. Part. II, 1729, in 8.

L.

HISTORIÆ MENNONITARUM plenior deductio In qua De Origine, Nominibus Itemque De hodierno in Belgio Foederato statu eorum Christ., qui à Mennone Simonis... appellantur, fusius agitur. Auctore Hermanno Schijn (Ins. Typogr.). Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios. Anno 1729, in 8 Dedic., XXVI & 365.

L.

PUBLII OVIDII NASONIS Metamorphoseon Libri XV. Cum annotationibus posthumis J. Min-ellii. Quas magna ex parte supplavit atque emendavit P. Rabus. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1729, cum Privilegio, in 12, 621 pp. cum Indice Litt. Lat.

L.

HET LEVEN VAN Ferdinand Alvarez de Toledo, Hertog van Alba enz. In het Italiaansch beschreven door den Marquis van Astorga. t' Amsterdam by de Janssoons van Waesberge, 1730, in 8, 2 D. met figuren. 1° D. voorrede, 448 pp. en Register. 2° D. 505 pp. en Register. L.

Druk en papier minder dan bij hunne andere werken. Op den titel het Insigne: de twee gekruiste palmtakken met de Corona muralis bedekt.

Jo. GOTTL., HEINECCI, Jcti etc., Elementa Philosophiæ rationalis et moralis ex principiis admodum evidentibus justo ordine adornata. Access. Historia philosophica et Index Locupletissimus. Ed. nova et emendatior. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1730, in 8, 16 pp. præf. et 258 pp. et Index. L.

De twee gekruiste palmtakken gedekt met de Stedekroon op den titel. Het is mij opgevallen dit zelfde insigne gevonden te hebben op het titelblad van de "Sententien en Indagingen van den Hertog van Alba," door Jacob Marcus, te Amst. bij Hendrik Vieroot, Boekverkooper, 1735, in 8. De Janssoons van Waesberge hebben alzoo dit werk voor Vieroot gedrukt of Vieroot heeft dit merk ook wel gebezigd.

Jo. SALOM. BRUNQUELLI, Ict. Historia Juris Romano-Germanici, a primis Reipubl. rom. atque germanicæ initiis ad nostra usque tempora, etc. Editio altera. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios MDCXXX, in 8, Dedic., Lect. auctor. Praef. 468 pp. et Index Auct. et rerum. L.

In de Praefatio nova worden zij genoemd "Celeberrimi bibliopola Amstelodamenses Janssonii a Waesberge."

HISTOIRE DE DANNEMARCK, Avant et depuis l'établissement de la Monarchie. Par Mr. J. B. Des Roches, Escuyer, Conseiller etc. A Amsterdam, chez les Jansons à Waesberge M.D.CC.XXX. VI Tomes, pet. in 8. A. J. Vitringa.

In het eerste Deel bevindt zich, voor de opdracht, een zeer goed portret van Frederik IV, Koning van Denemarken, Noorwegen enz. Op den titel van het V° Deel heeft men het bekende teeken der van Waesberge's, de gekruiste palmtakken door eene corona muralis gedekt.

ABRAHAM DE WICQUEFORT, L'Ambassadeur, et ses Fonctions. Nouv. édition augmentée et publiée par J. Barbeyrac. A Amsterdam, chez les Janssons à Waesberge. 1730, 2 vol., in 4.

Crevenna C. R. II Vol., p. 48.

LA FAUSSETÉ DES VERTUS humaines. Quis enim virtutem amplectitur ipsam? Juven. Sat. X. Par Mr Esprit. de l'Académie Française. A Amsterdam, Chés les Janssons A Waesberge. 1730, 2 Part, pet. in 8. 1e Part. avec frontisp. Epître à M. Le Dauphin., Préface xx et 299 pp. texte, 2e Part. de 276 pp. texte et Table des Chapitres. L.

JOANNIS CLERICI Ars Critica, in quâ ad studia linguarum Latinæ, Græcæ, & Hebraicæ via munitur: Veterumque emendandorum & spuriorum scriptorum à genuinis dignoscendorum ratio traditur. Ed. quinta. Amst., Janssonio-Waesbergii, 1730, 2 vol., pet. in 8.

Paquot, die deze editie in zijne Mém. Tom. III, p. 455 opteekent, vermeldt aldaar meerdere uitgaven en zegt »toujours en 2 vol. 12e. Cet ouvrage est distribué en 3 parties." De uitgave van 1712 heeft echter 3 volumina, deze van 1730 zag ik niet.

HERMANNI NOORDKERK, Juris-consulti, Specimen Lectionum, seu Disquisitio de Lege petronia. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1731, in 8. Dedic. 149 pp. et Index legum. L.

TABULÆ ANATOMICÆ, Jo. Ad. Kulmi, Med. Doct. et P. P. O. atque, A. N. C. S. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1731.

Dit in koper, door J. C. Philips in 1731 keurig gegraveerd frontispice vond ik gebonden voor een ex. van eene Nederduitsche uitgave van 1734. (Zie verder). De latijnsche titel, die hier vóór den Nederduitschen voorkomt, kan de door A. von Haller, in zijne Biblioth. Anatomica L. B. 1777, T. II, p. 135, vermeldte zijn: »latine, Amsterd. 1732, minus plena edita." De Nederduitsche, aan B. S. Albinus opgedragen, is blijkbaar, de eerste welke vertaald het licht zag, en munt uit door goed in koper gegraveerde plaatjes. Haller schijnt die niet gekend te hebben.

HISTORIA VITÆ et meritorum Frederici

Ruysch, auctore Joanne Frederico Schreiber. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1732, in 4, 80 pp. L.

MISCELLANÆE OBSERVATIONES in auctoribus Veteres et Recentiores, ab eruditissimis Britannis inchoatæ, a doctis viris in Belgio et aliis Regionibus continuatæ, cum notis et auctario variorum virorum doctorum, editæ a Jacobo Philippo d'Orville. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1732—1751, 14 vol., in 8.

Cat. Bibl. publ. Harlemensis. Harlemi 1848, p. 626. Dict. hist. par Prosp. Marchand Tome II, p. 31^b.

KORTE REDENEERING, Behelzende de Bequaamheden en Pligten van een goed en ongekrenkt Regter, beschreeven door Johannes Corasius. Uit het fransch vertaalt. Waar agter bijgevoegt zijn TWEE REDEVOERINGEN over het gezag, ampt en pligten eens Regters, door Marcus Antonius Muretus en Erycus Puteanus, Beide uit het Latijn vertaalt. Te Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, 1733, kl. in 8, voorrede, 175 blad. L.

Met de gekroonde en gekruiste palm-takken op den titel.

FRANC. SANCTII, Brocensis, Minerva, seu de causis linguæ latinæ commentarius, cui inserta sunt, uncis inclusa, quæ addidit Gasp. Scioppius: Et subjectæ Suis paginis Notæ Jac. Perizonii. Ed. Quinta. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1733, in 8. Titelplaat en Opdragt (deze beide hebben 1714). Præfationes 19 pp., cum Approbatione 862 pp. Acc. Franc. Sanctii Brocensis Grammatica Latina, 32 pp. et Index. L.

In de Voorrede van dit werk komen aanteekeningen over de verschillende uitgaven voor.

SEXTI AURELII VICTORIS Historia Romana, cum Notis integris Dominici Machanei, Eliae Vineti, Andreae Schotti, Jani Gruteri, nec non excerptis Frid. Sylburgii & Annae Fabri Filii. Curante Joanne Arntzenio,

Jeto. Amstel. Apud Janssonio-Waesbergios, Trajecti Bat. Apud Jacobum à Poolsum, 1733, in 4. cum front. L.

Crevenna C. R. Vol. V, p. 141: „Voici la meilleure édition, qui existe de cet Auteur.” Brunet Man. T. V, c. 1178. „Edition la plus estimée.”

Op den titel van dit werk heeft men op eenige exemplaren het Insigne van Jacobus van Poolsum te Utrecht, op andere het drukkers-merk van Klaas Mol te Alkmaar. Deze Klaas Mol, die om den jare 1714, te Alkmaar over de platte Steenrug woonde, had tot zijn teeken de Mol met de Zinspreuk: QUOD VVLGVS PREMIT VICTVM PRÆBET, daaronder. Later schijnt hij de Zinspreuk: VULGO CAECA VOCOR, VIDEO SED ACUTIVS IPSO, aangenomen te hebben, en deze is het, die wij op bovengenoemden titel vinden.

JOHAN HUBNERS J. U. L. Volmaakte Geography. Uit 't Hoogduyts in de Nederlantsche Taal overgebragt, Door Eenem Hoogschatter van Hubners Naam en geleerdheid. Te Amsterdam By de Janssoons van Waesberge, 1733, 3 Deelen in 8. Met Registers. L.

HET LEVEN en Daden van Frederik Augustus den Groten, koning van Polen en keurvorst van Saxen. Redekundig ontworpen en met korte aanm. opgeh. door Joh. Godh. Budäo, Ictus. Uit het Hoogd. vert. d. Isaac le Long. Amst. By de Janssoons van Waesberge en de Erven J. Ratelbant, 1733, in 8.

JAN GOERÉE. Mengel-Poezy. Amst., J. Pauli & de Janssons van Waesberge, 1734, gr. in 8.

Paquot Mém. Tom I, p. 400.

LOCUPLETISSIMI RERUM naturalium Theauri accurata descriptio et iconibus artificiosissimis expressio per universam physices historiam. Opus, cui, in hoc genere, nullum par existit. Ex toto terrarum orbe collegit, digestit, descripsit, et depingendum curavit Albertus Seba, et Zela Oosfrisius. Amstelædami Apud J. Wetstenium, & Gul. Smith, & Janssonio-Waesbergios etc. 1734—1765. Tom. IV, in folio max., c. fig.

De text is Latijn & Fransch in 2 colommen.

Tom. I. 1734. Dedicatio. Effigies Authoris. Rerum naturalium Studiosis Hermannus Boerhaave S. Præfatio Authoris. Versen . . . Index & 178 pp.

Tom. II. 1735. Alberto Seba Jo. Jacobus Baierus. Præf. Authoris. Index & 154 pp.

Bij dit Deel eerst treden de Janssoons van Waesberge als uitgevers mede op.

Tom. III. Amstelædami Apud Janssonio-Waesbergios 1758. Præfatio. Index & 212 pp. Achteraan staat: Lugduni Bat. Typis Eliæ Lusæ junioris 1760.

Tom. IV. Amstel. 1765 Apud H. C. Arksteum & H. Mereum et Petrum Schouten. Præf. Index 128 pp. et Index rerum alphabeticus. L.

Santander. Catal. Tom. II, p. 82.

„Ce bel ouvrage, qui est d'une exécution magnifique, est bien connu dans la république des lettres.” — J. J. Björnsthåls Reise door Europa enz. Utr. en Amst. 1783, 5 D., bl. 581. Voorwaarde der uitgave zie Boekzaal der Gel. Waerelt, Febr. 1754, bl. 216. — Brunet Man. T. V, c. 252.

De Exemplaren met gekleurde platen zijn nog gezocht en geacht.

HET HERNIEUWDE en verbeterde Acerra Philologica, van P. Laurenberg. Dat is: zes honderd Nutte en Gedenkwaardige geschiedenissen enz., door Joh. Hajenius. S. S. Th. C. en Rector der Latynsche scholen te Nimwegen. Derde Druk. Te Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge. 1734, in 8, aan den Lezer, 2 bl.; Twee verzen; 728 bladz.; Toegift 3 bl. en Bladwijzer. L.

De druk van deze uitgaaf is een weinig beter, dan die welke in 1701 bij Nicolaas ten Hoorn, mede te Amst., het licht zag; zij heeft dezelfde door J. Goerée in koper gesneden titelplaat en bevat geene bijvoegsels.

ONTLEEDKUNDIGE TAFELN, Benevens de daartoe behoorende Afbeeldingen en Aanmerkingen, Waarin het Zamenstel des Menschelijken Ligchaams, en het gebruik van alle deszelfs Deelen afgebeeld en geleerd wordt. Door Johan Adam Kulmus, Doctor en Hoogleeraar enz. In het Neederduitsch gebragt Door Gerardus Dicten, Chirurgh te Leyden. Te Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, 1734, in 8, Opdragt, Voorrede, 249 bladz. en Register. L.

TABLES ANATOMIQUES Dans les quelles on explique en peu de mots la Structure & l'Usage du corps humain, et de toutes ses parties. Avec des Remarques & des Figures. Par Jean Adam Kulm, Docteur & Professeur etc. Traduites sur l'Edition latine, par M. Pierre Massuet, Docteur en Medecine à Amsterdam. A Amst. Chez les Janssens à Waesberge. 1734, in 8, avec un frontispice en latin de l'an 1731. L.

CAJUS PLINIUS SECUNDUS CÆCILIVS, Epistolarum libr. X., c. notis selectis variorum, recensuerunt suisque animadversionibus illustravunt Gottl. Cortius et Paul. Dan. Longolius. Amst., ap. Janss. Waesbergios, 1734, in 4.

C. B. Rheno-Tr.

's WERELDS MOOI- en Lelykheit enz., door den Eerwaarden Vader van St. Clara. Twede druk. Te Amsterdam By de Janssoons van Waesberge, 1734, 2 dln., in een band, in 8, met frontispice. 1^e dl. 309, 2e dl. 424 bladz. L.

Als fileet het meer vermelde Engelenkopje.

DE GEKHEIT der Werelt, door den Eerw. Vader van St. Clara. Te Amst. By de Janssoons van Waesberge 1734, 1e Dl., 2e druk, in 8.

C. CORNELII TACITI Opera quæ exstant Omnia, Ad fidem optimorum Codicum Manuscriptorum accuratissimè castigata. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1734, in 12. Series Chron. 616 pp. et Index. L.

Een in koper door J. Schenk gegaveerd plaatje versiert den titel, terwijl druk en behandeling van uitgave aan de Elseviers herinnert.

HUGONIS GROTIJ De Jure Belli ac Pacis Libri Tres. etc. ejusdemque Dissert. de Mari libero . . . Nec non Joan. Frid. Gronovii Notis . . . Ex altera recensione Joannis Barbeyracii etc. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1735, cum Privilegiis, 2 Tom. in 8. L.

Met frontispice en het portret van H. Grotius.

D. JUN. JUVENALIS et Auli Persii Flacci Satyræ. Ex Doct. virorum emendatione. Amstelædami, Apud Waesberge, Wetstenium et Smith, 1735, in 12, 119 pp. L.

Met een in koper gegraveerden titel.

BEKNOPTE BESCHRYVING van de Stadt Dantzig, behelzende enz., door Jan Lodewyk Schuer. Verrijkt met de afbeeldingen der voornaamste voorsteden, openbare gebouwen enz. Te Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, 1735, in 8, 298 bl. & Bladwijzer. L.

Is een vervolg op het werk van G. R. Curicke. In de voorrede zegt hij in eene aant. dat diens werk, By de Janssoons van Waesberge, 1688, in folio, verscheen.

PUBLII OVIDII Nasonis Operum. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1735, III Tom. in 12, cum frontisp. L.

De Uitgave bij J. Wetstein in 1751 is een herdruk van deze.

KORTE WEGWIJZER der Engelsche taale etc. A Compendious Guide To the English Language etc. Door Wm. Sewel. Amst. By de Janssoons van Waesberge, Boekverkopers op 't Water, 1735, in 12. L.

Deze Wegwijzer is in drie deeltjes, telkens met eene nieuwe paginering aanvangende, verdeeld.

IETS VOOR ALLEN, Zynde een Verhandeling en Verbeelding Van allerhande Standen, Studiën, Konsten enz. In het Hoogduyts zamengesteld . . . Door den berugten Pater Abraham van St. Clara. In 't Nederduyts overgebracht door J. Le Long. 't Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, IV Deelen in 8°, met plaatjes. L.

De vier deelen in mijn bezit hebben gelijke titels, denzelfden druk, maar verschillende jaren van uitgave. Het 1^e Dl. is van 1736. Het 2^e Dl. van 1719. Het 3^e Dl. en 4^e Dl. van 1745, en deze beide Deelen zagen het licht mede 't Amst. Bij Jan Roman Junior.

Zie bl. 166, A^o 1717.

JUDAS DEN AARTS-SCHELM enz., door Pater Abraham van Sant Klara, ver-

taalt door J. Schoolhouder. T' Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, Op 't Water, 1735, 3 D. in 8.

Van het 1^e dl. van Judas den Aarts-Schelm is de uitgave van 1735 een vierde druk, en heeft 414 bladz. Van het 2^e dl. zag ik eenen derden druk te Amsterdam, By Evert Visscher, van 1734, 416 bladz.; en van het 3^e dl. de uitgave by de Janssoons van Waesberge van 1736, bevattende 403 bladz. en de Afdeelingen der drie deelen.

HET LEVEN En de wonderbare Geval-
len van Robinson Crusoe, Behelzende
enz. Nu uit het Engels vertaald,
en met Figuren benevens een nette
kaart zijner zwerving verrijkt. t' Am-
sterdam, By de Janssoons van Waes-
berge, 1735—1736, 3 Dln. in 8.

L.

Het eerste Deel, dat op bladz. 393^{*}
weder in twee Stukken verdeeld is, ver-
scheen te Amst. 1735, 8°. Het tweede
Deel, zijnen tweeden togt bevattende, zag
met het derde Deel, bestaande in »Ernstige
aanmerkingen over syn leven en wonderbare
gevallen, Benevens sijne Beschouwingen der
Engelen-Waereld», in 1736 mede in 8, het
licht. Op de titels van dit werkje is als
fileet een Engelenkopje, even als op den
Kulmus aanwezig.

LYCII ANNÆI FLORI, Rerum Romana-
rum Libr. IV. Cum notis et obser-
vationibus Joannis Isaaci Pontani.
Accedunt variæ lectiones Joan. Freins-
hemii nec non Chronologia et Index
locupletissimus. Amstelædami, Apud
Waesberge, Wetstein et Smith, 1736,
in 12, 224 pp. buiten den vermelden
Index.

L.

Met een in koper gegraveerden titel.

C. SUETONIUS TRANQUILLUS, cum notis
integris variorum. curante Petro Bur-
manno. Qui suas adnotationes adjecit.
Amstelædami, Apud Janssonio-Waes-
bergios 1736, 2 vol., in 4, cum front.

L.

Crevenna C. R. Vol. V, p. 169, zegt
van deze uitgave: »Dans la Bibl. Lat. de
Fabricius de l'édition de Leipzig on fait
beaucoup d'éloge de cette édition.»

Met het Ins. de Mol.

FREDERICI RUYSCII Opera Omnia.
Amstelodami. Apud Janssonio-Waes-
bergios. 1736, 5 Tomi, c. figuris, in 4.

BESCHRYVING VAN eene Reize naar de
Levant, gedaan op bevel des Konings
van Vrankryk, behelzende enz., Door
den Hr Pitton de Tournefort, Raad
des Konings enz. enz., uit het Fransch
vertaald door P. Le Clercq. Te Am-
sterdam By de Janssoons van Waes-
berge, 1737, 2 deelen, in 4, met
platen en kaarten. 1^e dl. Lofrede
en brief en 191 bladz. 2^e dl. 187
bladz. en bladwijzer.

L.

THESAURUS ZEYLANICUS exhibens plan-
tas in insulâ Zeylana nascentes. cur.
et stud. Johannis Burmanni. Amst.
Apud Janssonio-Waesbergios et Sal.
Schouten, 1737, in 4.

C. B. Rheno-Tr.

RUYSCH. (FRED.) Opera Omnia, anatomo-
mico-medico-chirurgica. Amst. Apud
Janssonio-Waesbergios, 1737, 3 vol.,
in 4.

Ibid.

Zal een herdruk der uitgave van 1721 zijn.

JOANNIS VERWEY Nova Via Docendi
Graeca. Ultraj. et Amstel. Jacobum
a Poolsum et Janssonio-Waesbergios,
1737, in 8.

Crevenna C. R. Vol. III, p. 21.

NARRINNEN-SPIEGEL enz. Door Pr Abra-
ham à St. Clara. 't Amst. By de
Janssoons van Waesberge, 1737. 1^e
D. 2e Druk.

L.

Zie bl. 169, A^o 1723.

CRITICA VANNUS in Inanes Joan. Corn.
Pavonis Paleas, In qua Plurimi
Scriptores cum veteres tum recen-
tiores.... vindicantur, Cum Epilogo
et Indicibus necessariis. Amstelæ-
dami, Apud Janssonio-Waesbergios,
1737, in 8. 661 pp. et index aucto-
rum et rerum.

L.

CAJI PLINII CAECILII SECUNDI Pane-
gyricus, cum notis integris Francisci
Jureti etc., et selectis aliorum, cu-
rante Joan. Arntzenio, Qui et suas
adnot. adjecit. Accedit Joan. Masson
Vita Plinii, Ed. tertia auctior. Amst.
Apud Janssonio-Waesbergios, 1738,
in 4, frontisp. et Insigne De Mol.

L.

De exemplaren op groot papier zijn zeer
fraai.

Jo GOTTL. HEINECCI, Ic., Opuscula

minora varii argumenti: accedit index scriptorum ejusdem. Amst., Apud Janssonio-Waesbergios, 1738, in 8.

B. Hulthem, Vol. II N° 15397.

TESTAMENT POLITIQUE du cardinal duc de Richelieu. Amsterdam, Jansson à Waesberge, 1738, 2 vol., 12.

Cat. Radziwill, 1865, 1e part. N° 500.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ. Libanii Sophistae Epistolae. Quas nunc primum maximam partem e variis codd. manu exaratis Edidit, Latine convertit, & Notis illustravit Jo. Christ. Wolfius. Acc. in calce ejusd. Libanii epistolae a Franc. Zambicario olim lat. conversae et Cracoviae pr. editae, haec autem integra propemodum centuria ex M. S. auctae. Amst. Ap. Janssonio-Waesbergios, 1738, in fol. L.

Crevenna Cat. rais. IV Vol., p. 273. „Edition fort estimée & très-belle.” Hist. d'un Voyage littéraire fait en 1735 (par C. E. JORDAIN), à la Haye, chez Adr. Moëtjens 1735, p. 187.

Dit keurig uitgevoerd werk, met het drukkers-merk de Mol, schijnt zeer langzaam in het licht verschenen te zijn. Meerdere over dit werk tusschen de van Waesberge's en den geleerden Wolff gewisselde brieven, werden mij welwillend door den Heer Hoffmann uit Hamburg medegedeeld (1).

GRADUS AD PARNASSUM, sive novus synonymorum, epithetorum, phrasium poeticarum ac versuum Thesaurus. etc. Inseruntur descriptiones et comparationes ex optimis Poëtis excerptae ab uno è Societate Jesu. Editio nova. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1739, klein in 8, 747 pp. L.

PROCES CRIMINEEL en regtelyke bevering over het voorval: of en hoe verre in Lyfstraffelyke saken de wil voor de daad mag opgenomen en gestraft werden, door Mr Simon van Leeuwen, R. G. Merkelyk verbeterd en vermeerderd met verscheiden Sententiën en criminele vonnissen. Te Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, 1739, in 8. Opdracht, voorrede, 258 bladz. en bladwijzer. L.

(1) Zie Bijlage T.

Een in koper gegraveerde voortitel versiert deze uitgave.

Achter dit werkje vindt men een catalogus van Regtsgeleerde boeken, te bekomen by de Janssoons van Waesberge.

HISTOIRE DES ANCIENS TRAITÉZ, ou Recueil historique et Chronologique des traités répandus dans les auteurs grecs et latins, depuis les temps les plus reculés jusques à l'empereur Charlemagne par Barbeyrac. Amst. Janssons à Waesberge (sic). 1739, 2 tom., in fol.

Cat. Radziwill 1866, 2e Part., N° 82.

SUPPLÉMENT au corps universel diplomatique du Droit des Gens, contenant l'hist. des anc. traités jusqu'à Charlemagne. Amst. chez les Janssons à Waesberge, Wetstein & Smith, et Z. Chatelain, à la Haye. P. de Hondt, la Veuve de Ch. le Vier, et J. Neaulme. 1739, 5 vol., in fol.

Cat. Bibl. publ. Harlemensis.

Harl. 1848, p. 416.

De Bure Supplém. à la Bibl. instruct. Paris 1769, T. I, p. 208, heeft: Amst. Janss. à Waesberge, 8 parties en 6 vol., in fol.

REDENKUNDIGE BEDENKINGEN over het vermogen van het Menschelijke verstand, en het recht Gebruik daarvan in de kennis der waarheid, door Christ. Wolff, Prof. tot Marburg. Uit het Hoogduits vertaald door Joan Christoff. van Sprögel Med. Doct. Amst. By de Janssoons van Waesberge 1739, in 8. Front. Gravé. L.

MISCELLANÆ Observationes Criticæ novae in auctores veteres et recentiores, in Belgio collectae et proditae a J. Ph. d'Orville. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1740—1751, 12 tom., in 8.

C. B. publ. Harlemensis. Harl. 1848, p. 626.

THEOD. JANS. AB ALMELOVEEN Fastorum Romanorum Consularium Libri duo. Accedunt Praefecti Urbis Romae et Constantinopolis etc. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios. 1740, in 8.

Crevenna Cat. Rais. T. V, p. 181.

ELEMENTA JURIS CIVILIS Secundum
Ordinem Pandectarum, commoda
avditoribus methodo adornata, a Jo.
Gottl. Heineccio, Ic. Potentiss. Prvs-
sor . . . Profess. public. ordin. Editio
quarta. Prioribus avet. multo et emen-
dat. Amstelædami, Apud Janssonio-
Waesbergios, 1740. Cum gratia et
Privilegiis, in 8. L.

Bij deze uitgave, met het drukkersmerk
van Claas Mol, behoort het fraaije portret
van Heineccius, geschilderd door Christian
Muller en gegraveerd door Jac. Houbraken.

TOEVLUCHT ofte heylsamen Remedien
voor alderhande siektens en acciden-
ten, die de paarden souden kunnen
overkomen. By een vergadert in den
tijd van 40 jaren door Pieter Almanus
van Cour, in zijn leven Mr. Hoefsmid
in 's Gravenhage. Mitsgaders een
kleyn Tractaatje van Medicynen voor
Koe-beesten. Den sevenden druk (&c.)
(Vignet: een paard.) Te Amsterdam
By de Janssoons van Waesberge. 1740.
in 8.

UITVOERIG BERICHT over alle deschriften
van verscheide Deelen der wysgeerte,
In de Hoogduitsche Tale in 't Licht
gegeven, door Christ. Wolff, Professor
tot Marburg, In 't Nederduitsch over-
gebracht door Joan Christ. van Sprögel,
Med. Doct. Te Amst. By de Janssoons
van Waesberge, 1740, kl. in 8, met
frontispice, waarop men boven eenige
piramiden de woorden IN CONCUSSA
PERENNAT leest. L.

CHR. WOLFF, Redekundige Bedenkin-
gen over God, de wereld enz. Uit
het Hoogd. d. J. Chr. van Sprögel.
Amst. By de Janssoons van Waes-
berge 1741, met frontisp., 2 Dl.,
kl. in 8. L.

J. SCULTETI, Armamentarium Chirurgi-
cum, olim auctum XXXIX tabulis
etc. nec non Observat. collecta à Joh.
Bapt. a Lamzweerde, et Observatio-
nibus P. H. Verduin. Ed. J. C. de
Sprögel. Amst. Janssonio-Waesbergii,
1741, 2 vol., in 8.

Paquot Mém. Tom. II, p. 415, roemt
deze uitgave.

L. HEISTER. Heelkonstige onderwij-
zingen, met aanmerkingen, door

Ulhoorn. Amsterdam, Waesberge
1741, 2 vol., in 4.

Bibl. L. Vercruysse Vol. I. Brux.
1865, N° 713.

NODIGE TAFELN Tot de Trigonometria
en Uittrekking der Wortelen, waar in
de Sinus en Tangentes voor elke
Minut des Quadrants nevens harer
Logarithmi enz., van 1 tot 10000
zyn begrepen enz., door Christiaan
Wolff, En in 't Neêrduits gebracht
door Nicolaas Epkema. t' Amsterdam,
By de Janssoons van Waesberge, 1742,
in 8, frontispice, voorrede en tafelen.
L.

TABULÆ SINUM, Tangentium, et Se-
cantium, et Logarithmi Sinuum,
Tangentium, & Numerorum ab uni-
tate ad 10000 etc. ab A. Vlacq. Ed.
ult. Amstelædami, Apud Janssonio-
Waesbergios, 1742, kl. in 8. L.

PETRONII ARBITRI (TITI) Satyricon,
quæ supersunt, cum integris docto-
rum viror. commentariis, et notis
Nic. Heinsii et Guil. Goesii antea
ineditis: quibus additæ Dupeyratii
et auctiores Bourdelotii ac Reinesii
notæ. Adjiciuntur Jani Dousæ præ-
cidanea, Jos.-Ant. Gonsali de Salas
commenta, variæ dissertationes et
præfationes, curante Petro Burmanno,
cujus accedunt curæ secundæ. Editio
altera. Amstelodami, Apud Janssonio-
Waesbergios, 1743, 2 Vol., in 4.

Brunet Man. T. IV, c. 575.

„Edition plus complète, que celle de 1709,
Traj. ad Rhen. chez van de Water, et celle
qu'on recherche le plus etc.” — Cette édi-
tion n'est pas sans raison regardée pour la
meilleure de cet auteur. Voyez en Fabri-
cius. Bibl. Lat. de l'Édition de Leipzig.

ANTI-MACHIAVELLUS, sive Specimen
disquisitionum ad Principem Machi-
avelli. Amst. Apud Janssonio-Waes-
bergios. 1743, in 8.

Cat. Radziwill, 1° part. N° 307.

HET VERMAAKELIJK REEKEN-KONSTIG
SPEL van de quadrata magica of
zogenaamde Toover-vierkanten van
12 maal 12 Perken, op het jaargetal
1743. Nevens een Appendix, bevat-
tende verscheiden voorstellen, zo uit
de Cijffer-, Meet- als Stelkonst, door
Adolph Frederik Marci, Boekhouder
12

en Vertaalder. t' Amsterdam, By de Janssoons van Waesberge, 1744, in 4, 150 bladz., 3 uitsl. tafels en platen.

J. L. C. Jacob.

JODOCI LOMMII medici olim celeberrimi Observationum medicinalium Libri tres. Quibus omnium Morborum Signa, & quæ de his haberi possunt Praesagia, accuratissime pertractantur, Opusculum aureum. Editio quinta. Amstelodami, Apud Janssonio-Waesbergios, 1744. Et veneunt Lovanii, Apud Martinum van Overbeke, in 8, 235 pp. et Index. L.

Het is eene eere voor de Van Waesberge's deze Simiologie van den beroemden Brusselschen, uit Buren in Gelderland geboortigen, Jodocus van Lom gedrukt te hebben. Wanneer de eerste uitgaaf het licht zag, kan ik met zekerheid niet aangeven. Jo. Frid. Blumenbach, spreekt in zijne »Intr. in Hist. medicinae litter.» Goettingæ 1786, p. 146, van eene Antwerpsche uitgave van 1560. De door Kurt Sprengel, »Versuch einer pragm. Gesch. der Arzneykunde,» Halle 1801, III Th. S. 208 vermelde uitgave, Amst. 1745, zal wel de boven beschrevene van 1744 zijn.

Zie over hem eene aanteekening door van Hulthem in de Biblioth. Hulthemiana, Vol. II. op N° 7729. Uit N° 7956 zien wij, dat de derde uitgave te Amst. in 1726 het licht zag.

FR. RUYSCH; Alle de ontleed-, genees- en heilkundige werken; meerendeels in 't Nederl. vertaalt door Y. G. Arlebout. Amst. Janss. van Waesberge 1744, 3 vol., met fig., in 4.

B. Hulthem. Vol. II, N° 7437.

HET VERMEERDERDE WAPENHUIS der Heel-meesters van D. Johannes Scultetus, in zijn leven beroemd Genees-

en Heel-meester te Ulm. Waarin enz. Verzamelt van Dr Joh. Bapt. van Lamzweerde. Alles na de laatste Latynsche druk in 't Neerduitsch vertaalt, in beter order gebragt en ... vermeerderd, door Gerardus Dieten, Chirurgyn te Leyden. Te Amstelredamme, By de Janssoons van Waesberge, 1748, 2 Dn., in 8, met vele in koper gegraveerde platen en titelplaat. 1^e D. 548 bladz., 2^e D. van 551—1094 bladz. met Index. L.

Een zeer goed uitgevoerd en voor de geschiedenis der Heilkundige Instrumenten een nog niet onbelangrijk werk.

VETERUM ROMANORUM Religio, Castametatio, Disciplina militaris ut & Balneæ ex antiquis Numismatibus & Lapidibus demonstrata. Auctore Guilielmo du Choul, consil. Regio etc. à Gallico in Latinum translata. Amstelædami, Apud Janssonio-Waesbergios, MDCCXLVIII (?), in 4, 2 Part. 217 & 121 pp. L.

B. Hulthem, Vol. III, N° 19682, heeft 1685.

In mijn exemplaar is het jaartal 1748 onder den titel geplakt; daarop komt de Laurierstruik voor. Op het frontispice staat evenwel gedrukt: »Amstelædami, apud Janssonio-Waesbergios, 1685;» ook de latijnsche opdracht heeft 1685. De druk dezer latijnsche Uitgave overtreft de Hollandsche. (Zie bladz. 147). De figuren zijn dezelfde, maar door lateren afdruk, in de Latijnsche uitgave, iets minder.

LAUR. HEISTERI Institutiones Chirurgicae. Amst. Apud Janssonio-Waesbergios, 1750, II Vol. in 4.

C. Bibl. Dav., N° 2213.
Tot Insigne: de Mol.